

ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI - FINAŁY KONKURSÓW -

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Materiał opracowano w Departamencie Rynków Rolnych MRiRW

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI – FINAŁY KONKURSÓW–

Warszawa 2010

Wydawca

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Rynków Rolnych
Wydział Rolnictwa Ekologicznego
00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30
tel. 022 623 18 45, fax. 022 623 23 00
www.minrol.gov.pl
e-mail: rolnictwoekologiczne@minrol.gov.pl

Druk

Drukarnia Geokart-International Sp. z o.o.
tel.: 17 85 55 001
e-mail: drukarnia@geokart.com.pl

ISBN 978-83-62178-32-2

Spis treści:

Ekologia-Środowisko 2008

Ekologiczne Gospodarstwo Rolne „Gościnna Zagroda”	dolnośląskie	7
Gospodarstwo Ekologiczne Kazimierzy i Henryka Wegner	kujawsko-pomorskie	8
Beata i Wojciech Halicy	lubuskie	9
Urszula Baranowska-Pietruczuk	łódzkie	10
Jan Nawieśniak	małopolskie	11
Małgorzata i Tadeusz Dąbrowscy	mazowieckie	12
„Ekolstyl” Iwona i Janusz Śliczni	opolskie	13
Gospodarstwo Ekologiczne Jolanty Victorini – Łazor	podkarpackie	14
Eugeniusz Wiśniewski	podlaskie	15
Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „Plus”- EKO „Szkoła Życia”	pomorskie	16
Maria Sordyl	śląskie	17
Krzysztof Krzciuk	świętokrzyskie	18
Dorota Paśko-Sawczyńska	warmińsko-mazurskie	19
„Agricola” Sp. z o.o. Roman Świętek	wielkopolskie	20
Gospodarstwo Rolne Agroturystyczne „JAŚ” Agnieszka Ciesielka	zachodnio-pomorskie	21

Ekologiczne Gospodarstwo Towarowe 2008

Gospodarstwo Ekologiczne „U Jasia i Małgosi” Małgorzata Wójcik	dolnośląskie	22
Aleksandra i Mieczysław Babalscy	kujawsko-pomorskie	23
Urszula i Piotr Osik	lubelskie	24
Halina i Leszek Glezer	lubuskie	25
Monika i Maciej Mrowiński	łódzkie	26
Kazimierz Furczoń	małopolskie	27
Andrzej Przybycień	małopolskie	28
Mieczysław Mąka	mazowieckie	29
Marcin Luks	opolskie	30
Małgorzata i Janusz Futoma	podkarpackie	31
Mirosław Angielczyk	podlaskie	32
Polska Farma Ekologiczna „Ecofarm”	pomorskie	33
Aleksandra Merta-Woryna	śląskie	34
Anna Bajor	świętokrzyskie	35
Dorota i Sławomir Gołubowicz	warmińsko-mazurskie	36
„Kózka” Jolanta Bruździńska	wielkopolskie	37
Marian Nowak	zachodnio-pomorskie	38

Ekologia-Środowisko 2009

Gospodarstwo „Pod Srebrną Górą”, Agata i Zbigniew Wolak	dolnośląskie	39
Piotr Zdziarski	kujawsko-pomorskie	40
Robert Kuryluk	lubelskie	41
Anna Bednarska	lubuskie	42
Ryszard Skrzydlewski	łódzkie	43
Maria i Krzysztof Uryga	małopolskie	44
Zenon Hackiewicz	mazowieckie	45
Barbara i Witold Stodoła	opolskie	46
Jan Naparła	podkarpackie	47
Sławomir Niemkiewicz	podlaskie	48
Elżbieta i Krzysztof Gołuńscy	pomorskie	49
Krzysztof Staniek	śląskie	50
Krzysztof Bednarz	świętokrzyskie	51
Tadeusz Kawa	warmińsko-mazurskie	52
„Eko-Raj” Maciej Tomczak	wielkopolskie	53
Spółka Rolnicza Juchowo Sp. z o.o.	zachodnio-pomorskie	54

Ekologiczne Gospodarstwo Towarowe 2009

Gospodarstwo „Eko-Ar” Anna i Mirosław Lech	dolnośląskie	55
Radosław Gawinecki	kujawsko-pomorskie	56
Tadeusz Kowalik	lubelskie	57
Ekologiczne Gospodarstwo Rolne Przetwórstwo rolno-spożywcze Anna Kuziemska	lubuskie	58
Wojciech Piasecki	łódzkie	59
Anna i Adam Susek	małopolskie	60
Ewa Smuk Stratenwerth i Petera Stratenwerth	mazowieckie	61
Tadeusz Januszewski	opolskie	62
Marek Kruk	podkarpackie	63
Alina Romaniuk	podlaskie	64

Danuta i Jacek Plotta.....	pomorskie.....	65
Gospodarstwo Jaworze, ZDIZ Grodziec Śląski Jaworze.....	śląskie.....	66
Pan Krzysztof Król.....	świętokrzyskie.....	67
Alfred Wenclawski.....	warmińsko-mazurskie.....	68
Tomasz Kupaj.....	wielkopolskie.....	69
Lidia Ordysińska.....	zachodnio-pomorskie.....	70
EKOLOGIA-ŚRODOWISKO 2010		
„Wagnerówka” Krystyna i Robert Wagner.....	dolnośląskie.....	71
Aleksandra i Mieczysław Bablascy.....	kujawsko – pomorskie.....	72
Janusz Biały.....	lubelskie.....	73
Ekologiczne Gospodarstwo Rolno-Warzywne		
Janusz Gajdamowicz.....	lubuskie.....	74
Marcjanna i Roman Palus.....	łódzkie.....	75
Andrzej Sekuła.....	małopolskie.....	76
Stanisław Mroczek.....	mazowieckie.....	77
Ekozagroda „Jabłoniowy Sad” Iwona Frasek.....	opolskie.....	78
Marian Piotrowski.....	podkarpackie.....	79
Joanna Woźniak – Dubler.....	podlaskie.....	80
Teresa i Tomasz Olex.....	pomorskie.....	81
Stefan Haczek.....	śląskie.....	82
Zdzisław Pniewski.....	świętokrzyskie.....	83
Wojciech Oczkowski.....	warmińsko-mazurskie.....	84
„Bliżej Natury” Sylwester Janik.....	wielkopolskie.....	85
Red Lion Farm		
Helena Tryberg – Andersson i Grzegorz Michalski.....	zachodniopomorskie.....	86
EKOLOGICZNE GOSPODARSTWO TOWAROWE 2010		
Teresa i Stanisław Choma „AGROPOL Sp. z o.o.”.....	dolnośląskie.....	87
Kazimiera i Henryk Wegner.....	kujawsko – pomorskie.....	88
Zbigniew Samczuk.....	lubelskie.....	89
Krzysztof Musiał.....	lubuskie.....	90
Beata i Andrzej Stępień.....	łódzkie.....	91
Bolesław i Janina Bobak.....	małopolskie.....	92
Renata Telbusiewicz.....	mazowieckie.....	93
Teresa i Jan Soboniewie „Blisko Natury”.....	opolskie.....	94
Marek Potoczny.....	podkarpackie.....	95
Zbigniew Zięcina.....	podlaskie.....	96
Alicja i Marek Szutenberg.....	pomorskie.....	97
Karolina Zawadzka.....	świętokrzyskie.....	98
Tomasz Świszcz.....	warmińsko – mazurskie.....	99
Urszula i Jan Szymański.....	wielkopolskie.....	100
Jarosław Sendrowicz.....	zachodnio – pomorskie.....	101
Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		102
I miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		103
II miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		104
III miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		105
WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		106
WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym.....		107
Ogólnopolski Konkurs na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności.....		108
mgr Agata Wróbel.....		109
mgr inż. Arkadiusz Kędziora.....		110
mgr inż. Iwona Buława.....		111
dr inż. Iwona Fostiak.....		112
mgr Justyna Wieceżyńska.....		113
mgr Paweł Grzelak.....		114
Konkurs na najlepszy projekt/inicjatywę mającą na celu promocję regionu za pomocą produktu regionalnego lub tradycyjnego w 2010 roku.....		115
Notatki.....		118

Szanowni Państwo

Oddaję w Państwa ręce II już edycję publikacji, promującej polskie rolnictwo ekologiczne oraz żywność produkowaną tym sposobem gospodarowania.

Niniejsza publikacja to doskonała okazja dla zaprezentowania dziedzictwa polskich produktów regionalnych oraz rolnictwa ekologicznego, wpisująca się w program działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmierzających do popularyzacji rolnictwa ekologicznego i informowania o produktach wysokiej jakości.

Charakter polskiego rolnictwa, nieprzemysłowe metody produkcji, naturalny wiejski krajobraz, duża różnorodność biologiczna oraz bogactwo kulturowe i historyczne naszego kraju pozwalają stwierdzić, że

Polska ma wiele do zaoferowania w dziedzinie wytwarzania wyjątkowej i niepowtarzalnej żywności. Wzrasta liczba gospodarstw oraz przetwórní, oferujących produkty ekologiczne, regionalne i tradycyjne. Ponadto zadbane gospodarstwa rolne, troszczące się o ochronę środowiska jak też o dobrostan zwierząt, produkujące urozmaicony asortyment warzyw, owoców i wysokiej jakości produkty zwierzęce, często połączone z agroturystyką, są dobrą wizytówką osiągnięć polskiego rolnictwa.

Realizowana w Unii Europejskiej polityka jakości daje pewność konsumentom, że kupują oni żywność bardzo wysokiej jakości, która jednocześnie charakteryzuje się wyjątkową, tradycyjną metodą produkcji. Ze względu na dużą różnorodność produktów wprowadzanych na rynek konsumenci oczekują jasnych i wyczerpujących informacji właśnie na temat jakości i pochodzenia produktu rolnego czy artykułu spożywczego.

Publikacja stanowi podsumowanie realizacji czterech konkursów, przeprowadzonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2008 – 2010:

- Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne;
- Konkurs Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym;
- Konkurs na najlepszą pracę magisterską / doktorską w zakresie polityki jakości żywności;
- Konkurs na najlepszy projekt/inicjatywę mające na celu promocję regionu za pomocą produktu regionalnego lub tradycyjnego.

Gorąco zachęcam do zapoznania się z wynikami konkursów, a przez to do poznania laureatów. Mam również nadzieję, że zachęci to Państwa do szerzenia dobrych wzorców oraz propagowania nagrodzonych rozwiązań i inicjatyw.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Sawicki'.

Marek Sawicki

Ogólnopolski Konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne

W 2010 roku odbyła się trzecia edycja Konkursu na najlepsze gospodarstwo ekologiczne. Został on zorganizowany przy współpracy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu oraz z Wojewódzkimi Ośrodkami Doradztwa Rolniczego.

Konkurs przeprowadzony został w szesnastu województwach i cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem czego dowodem była liczba 142 zgłoszonych gospodarstw. Najwięcej zgłoszonych gospodarstw, bo aż 13 odnotowano w województwie lubelskim. Komisje konkursowe w poszczególnych województwach oceniały gospodarstwa w dwóch kategoriach „ekologia - środowisko” i „ekologiczne gospodarstwo towarowe”.

Przy dokonaniu wyboru komisja konkursowa opierała się na kryteriach oceny zawartych w regulaminie konkursowym. Wszystkie gospodarstwa oceniano zgodnie z wymogami pakietu podstawowego tj. oceniano dostosowanie prowadzonego w gospodarstwie zmianowania do warunków klimatycznych i glebowych oraz wykonywanie zabiegów agrotechnicznych charakterystycznych dla rolnictwa ekologicznego. Ponadto oceniano estetykę gospodarstwa, ład, porządek, dbałość o nieprodukcyjne elementy środowiska, dostosowanie wyposażenia gospodarstwa do potrzeb i skali produkcji oraz zbilansowanie produkcji zwierzęcej z produkcją roślinną.

Dodatkowo w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” oceniano asortyment produktów, wielkość produkcji sprzedanej, wielkość plonów i wydajność zwierząt, kanały sprzedaży, formy promocji, produkcję eksportową, jakość produktów, dodatkową działalność polegającą na pozyskiwaniu środków z funduszy UE. Brano również pod uwagę stopień zaawansowania technologicznego gospodarstw i jego wpływ na jakość uzyskiwanych produktów.

W kategorii „ekologia-środowisko” dodatkowo oceniano bioróżnorodność w gospodarstwie, zachowanie i odpowiednie utrzymanie elementów przyrodniczych na terenie i w otoczeniu gospodarstwa, wykorzystywanie lokalnych i starych odmian roślin i ras zwierząt, wpływ sposobu gospodarowania i prowadzenia gospodarstwa na środowisko. W tej kategorii promowano również gospodarstwa prowadzące działalność edukacyjną i współpracującą z Uniwersytetami, szkołami wyższymi lub instytutami naukowymi.

Spośród zwycięzców na szczęblu wojewódzkim Centralna Komisja Konkursowa wybrała trzech zwycięzców w każdej kategorii oraz jedno wyróżnienie zarówno w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe”, jak i w kategorii „ekologia - środowisko”. Zważywszy na ogromne zainteresowanie organizowanym konkursem, planowane są jego kolejne edycje.

Rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce osiągnął etap, w którym potrzeba przekazywania wiedzy na temat ekologicznych metod gospodarowania i tym samym wytwarzania żywności ekologicznej staje się priorytetowa. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kładzie więc szczególny nacisk na rozwój tego sektora produkcji i prowadzi zdecydowane działania informacyjne i promocyjne tak, aby przede wszystkim konsumenci kupując żywność ekologiczną byli świadomi skąd pochodzi oraz że jest to żywność, która została wytworzona naturalnymi metodami z poszanowaniem procesów zachodzących w otaczającym nas środowisku.

W niniejszej publikacji zamieszczono informacje o laureatach konkursu na poziomie wojewódzkim i krajowym, pochodzące zarówno z pierwszej jego edycji, rozstrzygniętej w 2008 roku, drugiej rozstrzygniętej w roku 2009 oraz trzeciej, tegorocznej edycji konkursu.

I miejsce w województwie dolnośląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Ekologiczne Gospodarstwo Rolne „Gościnna Zagroda” Agnieszka Kalińska

Nowy Gieraków 12-A
57-550 Stronie Śląskie
tel. +48 74 814 14 52
www.sudety.info.pl/goscinnazagroda
e-mail: g.zagroda@sudety.info.pl

Pani Agnieszka Kalińska prowadzi gospodarstwo o powierzchni całkowitej 21 ha, w tym użytki zielone stanowią 10,90 ha, sady i jagodniki 2,32 ha. Hodowane są w nim kozy rasy mlecznej (25 szt. stada podstawowego) z pełnym nastawieniem na wytwarzanie półtwardego sera koziego. Ponadto uprawiana jest aronia czarnowocowa. W gospodarstwie znajdują się również obiekty praktycznego szkolenia: serownia z dojrzewalnią oraz trasa dydaktyczna (ok. 1500 m).

Pani Agnieszka Kalińska prowadzi także działalność agroturystyczną, a dla wczasowiczów proponuje wyżywienie oparte o produkty z gospodarstwa. Styl życia właścicieli, specyfika gospodarstwa i jego otoczenia przyciągają tych, co szukają warunków turystycznego pobytu odbiegających od schematów pensjonatowo-hotelowych. Właściciele są zrzeszeni i aktywnie działają w Stowarzyszeniu Masywu Śnieżnika.

W gospodarstwie odbywają się szkolenia, pokazy oraz inne spotkania o charakterze edukacyjnym i promującym ekologiczne metody gospodarowania. Gospodarstwo jest wpisane do krajowej sieci demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

I miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Gospodarstwo Ekologiczne Kazimiera i Henryka Wegner

Kiełpin 68
89-500 Tuchola
tel. +48 52 334 19 20

jest częstym wykładowcą podczas szkoleń, konferencji i warsztatów organizowanych w kraju.

Państwo Kazimiera i Henryk Wegner są właścicielami gospodarstwa ekologicznego o powierzchni 43,45 ha. Są jednymi z pierwszych rolników ekologicznych, którzy rozpoczęli gospodarowanie metodami ekologicznymi w województwie kujawsko-pomorskim.

Gospodarstwo Państwa Wegner z uwagi na prowadzoną produkcję zalicza się do wielokierunkowych obejmując produkcję roślinną, zwierzęcą i sadowniczą. Wśród upraw należy wyliczyć: żyto, jęczmień starej odmiany DAMAZY, pszenicę, gorczycę nasienną, buraka pastewnego, mieszanki traw z koniczyną czerwoną, łubin, groch, ziemniaki, warzywa, owoce starych odmian drzew owocowych.

Produkcja zwierzęca oparta jest głównie na chowie trzody chlewnej rasy złotnicka pstra (122 szt. rocznie). Oprócz trzody w gospodarstwie utrzymywane jest bydło mleczne, drób i króliki. Żywnienie zwierząt w gospodarstwie oparte jest o własne pasze ekologiczne.

Gospodarstwo ekologiczne Państwa Wegner stanowi bazę naukową dla różnych grup i instytucji zainteresowanych produkcją metodami ekologicznymi. Ścisła współpraca między gospodarstwem, a uczelniami wyższymi umożliwia prowadzenie badań naukowych w tej tematyce. Gospodarstwo ekologiczne jest miejscem często odwiedzanym przez wycieczki krajowe i zagraniczne.

Właściciele stanowią źródło praktycznej wiedzy, którą pozyskiwali przez szereg lat prowadzenia gospodarstwa metodami ekologicznymi. Pan Henryk Wegner

I miejsce w województwie lubuskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Beata i Wojciech Haliccy

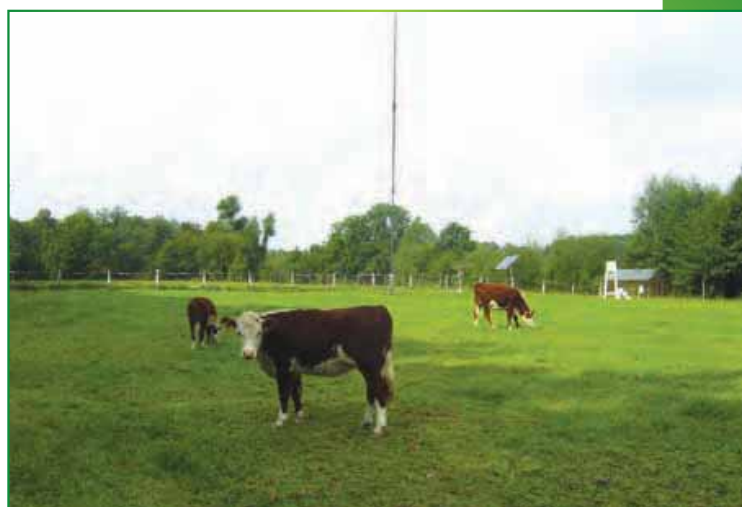
Skórzyn 44 A
66-614 Maszewo
tel. +48 68 391 44 85
www.ies.zgora.pl, e-mail: halicki@ies.zgora.pl

Państwo Haliccy gospodarują na powierzchni 440 ha z czego 400 ha jest użytkowane rolniczo. Użytki zielone zajmują powierzchnię 300 ha, grunty orne 70 ha, sady starej odmiany 42 ha, pozostałe grunty stanowią lasy, wody, zadrzewienia, zakrzaczenia oraz nieużytki.

W gospodarstwie uprawia się między innymi paprykę, pomidory i ogórki. Produkcja zwierzęca to chów bydła opasowego rasy hereford w ilości 100 szt.

W oddali na zdjęciu widoczna jest stacja wytwarzająca energię elektryczną na potrzeby gospodarstwa. Wiatrak i ogniwa fotowoltaiczne są zblokowane z baterią akumulatorów. W rezerwie jest zainstalowany agregat prądowórczy. Gospodarstwo nie ma doprowadzonej energii z sieci.

Gospodarstwo znajduje się w krajowej bazie demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

I miejsce w województwie łódzkim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Urszula Baranowska-Pietruczuk

Krzętów, ul. Dolna 80
97-525 Wielgomłyny
tel. +48 44 787 19 48, tel. kom. + 48 502 139 503
www.nadpilica.friko.pl, e-mail: nadpilica@xl.wp.pl

Gospodarstwo eko-agroturystyczne „Nad Pilicą” Pani Urszuli Baranowskiej-Pietruczuk jest bardzo znane w regionie. Wielokrotnie już zdobywało nagrody w różnych konkursach. Zajmuje powierzchnię 102 ha, w tym 73 ha stanowią łąki i pastwiska, a 10 ha grunty orne. Hodowane są tu owce rasy świniarka (ok. 350 szt.) wspomagane w ramach pakietu rolnośrodowiskowego na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich. W gospodarstwie uprawiane są także maliny i jarzębina.

Pani Urszula Baranowska-Pietruczuk prowadzi działalność agroturystyczną. Sprzyja temu malownicze położenie – nad Pilicą w otulinie Przedborskiego Parku Krajobrazowego. W okolicy można spotkać bażanty, czaple, derkacze, żurawie, a także bobry i leśną zwierzynę.

Na gości czekają stylowo urządzone dawne XVIII-wieczne czworaki, gdzie można skorzystać z noclegów i wyżywienia. Przyjmowane są wycieczki szkolne (w ramach działalności edukacyjnej), organizowane są także przyjęcia weselne i inne imprezy okolicznościowe. Istnieje możliwość rozbicia namiotów. Oferta obejmuje również m.in.: możliwość jazdy konnej, wypożyczanie kajaków i rowerów.

Proponowana w gospodarstwie jagnięcina ze świniarki wpisana jest na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

I miejsce w województwie małopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Jan Nawieśniak

Maszków 112
32-095 Iwanowice
tel. +48 12 388 41 00
e-mail: ekojan1@o2.pl

Pan Jan Nawieśniak prowadzi niewielkie gospodarstwo ekologiczne o powierzchni 4,83 ha, w tym sad śliwowy stanowi 2,00 ha. Produkuje głównie warzywa, owoce, mleko od krów polskich czerwonych oraz jaja od kur zielononózek. Produkty z gospodarstwa sprzedaje dla grupy stałych klientów z okolic aglomeracji krakowskiej.

Pan Jan Nawieśniak działa czynnie jako prezes Małopolskiego Stowarzyszenia Rolników Ekologicznych „Natura” na rzecz rozwoju gospodarstw ekologicznych na terenie północnej Małopolski. Stałe poszerza swoją wiedzę, a w swoim gospodarstwie stosuje zaawansowane techniki rolnictwa ekologicznego wprowadzając nowe udoskonalenia.

I miejsce w województwie mazowieckim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Małgorzata i Tadeusz Dąbrowscy

Hołowienki 66 B
08-331 Sabnie
tel. kom. +48 604 377 294

Gospodarstwo Małgorzaty i Tadeusza Dąbrowskich to gospodarstwo wielokierunkowe z ekologiczną produkcją roślinną i zwierzęcą, prowadzące działalność eko-agroturystyczną oraz wyrób wędlin. Ogólny areal gospodarstwa wynosi 16,97 ha. Hodowane są w nim świniodziki, bydło, kozy i kury oraz uprawiane warzywa, owoce jagodowe, zboża (w tym pszenica orkiszowa), ziemniaki.

Wytwarzane w gospodarstwie wyroby z własnych ekologicznych surowców i przy użyciu starych przepisów oraz tradycyjnych metod są szczególnie cenione za wysoką jakość. Kiełbasa nadburzańska swojska jałowcowa umieszczona została na Liście Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zdobyła Laur Marszałka Województwa Mazowieckiego w 2008 r. oraz „Perłę” przyznaną w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” w 2006 r.

Państwo Dąbrowscy wyróżniają się działaniem na rzecz ochrony środowiska m.in. prowadzą warsztaty pod nazwą „Otwarte Wrota” wpływające na wzrost świadomości ekologicznej. W gospodarstwie organizowane są również zielone szkoły dla dzieci. Ponadto gospodarstwo posiada własną przydomową oczyszczalnię ścieków.

I miejsce w województwie opolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

„EKOSTYL” Iwona i Janusz Śliczni

Biadacz, Kamienisko 6
46-233 Bąków

tel. +48 77 413 21 66, tel. kom. +48 504 259 250
www.ekostylsliczni.pl, e-mail: ekostyl1@poczta.onet.pl

Państwo Iwona i Janusz Śliczni od 1990 r. prowadzą własne gospodarstwo o powierzchni całkowitej 8,94 ha, w tym grunty orne zajmują 7,20 ha, trwałe użytki zielone 0,68 ha, a sad jabłoniowy 0,05 ha. Główny kierunek to produkcja roślinna. Uprawiane są: zboża, gryka, rośliny pastewne oraz rośliny okopowe. Prowadzona jest tu urozmaicona produkcja zwierzęca przede wszystkim w celu uzyskiwania obornika, który w całości zostaje kompostowany. Aktualnie w gospodarstwie znajdują się: krowy rasy Jersey, kozy, świny wietnamskie, kury zielononóżki kuropatwiane, kaczki i króliki. W gospodarstwie na potrzeby rodziny jest przetwarzane zboże na mąkę i płatki oraz mleko na masło i twaróg.

Właściciele gospodarstwa są absolwentami Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Posiadają dużą wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu rolnictwa ekologicznego. Współpracują z Polskim Klubem Ekologicznym w Gliwicach, Urzędem Gminy Kluczbork, Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, Opolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Łosiowie, Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu i innymi uczelniami. Państwo Iwona i Janusz Śliczni realizują liczne projekty dotyczące rolnictwa ekologicznego, prowadzą warsztaty edukacyjne. Są wykładowcami i ekspertami z zakresu rolnictwa ekologicznego (członkostwo m.in. w Stowarzyszeniu EKOLAND i ECEAT).

Gospodarstwo znajduje się w krajowej bazie demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

II miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

I miejsce w województwie podkarpackim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Gospodarstwo Ekologiczne Jolanty Victorini – Łazor

Daszówka 10
38-700 Ustrzyki Dolne
tel. kom. +48 696 943 710

Pani Jolanta wraz z mężem Zbigniewem od 1993 r. prowadzi gospodarstwo rolne, a od 2002 r. ekologiczne gospodarstwo rolne położone w miejscowości Daszówka – gmina Ustrzyki Dolne. Powierzchnia gospodarstwa wynosi 205 ha, w tym użytki rolne stanowią 83 ha, pozostały teren to las i zadrzewienia.

Początkowo - przez okres pięciu lat, hodowla bydła mlecznego była głównym kierunkiem produkcji, a od 1999 r. do chwili obecnej podstawową działalnością jest hodowla bydła mięsnego rasy Simental krzyżowana z rasą Limousin. W przyszłości właściciele chcą hodować czystą rasę Limousin. Obecnie posiadają ogółem 63 szt. bydła, w tym 26 krów mamek, 10 jałówek cielných oraz 27 szt. cieląt opasowych. Stado bydła jest objęte kontrolą użytkowości. Ponadto utrzymują 6 koni, które stanowią atrakcję dla turystów. Budynek gospodarczy dostosowany jest do wielkości stada i dobrostanu zwierząt. Od 2007 r. zajmują się również agroturystyką.

Bardzo chętnie korzystają ze wszystkich szkoleń, a uzyskaną wiedzę wykorzystują w swoim gospodarstwie.

I miejsce w województwie podlaskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Eugeniusz Wiśniewski

Kuryły 3
16-100 Sokółka

tel./fax + 48 85 711 20 49, tel. kom. +48 605 989 170
e-mail: kuryly@poczta.onet.pl

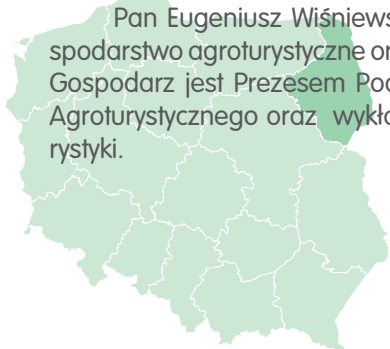
Gospodarstwo Pana Eugeniusza Wiśniewskiego liczy 36,29 ha, w tym 26,17 ha stanowią użytki rolne z tego 9,51 to grunty orne, 15,9 ha trwałe użytki zielone i 0,76 ha stanowią sady.

W sadzie przydomowym można znaleźć stare odmiany drzew: jabłonie – kosztela, malinówka, papierówka, Elsa, śliwy – mirabelka flotowa, grusze odmian konsumpcyjnych jak i stare odmiany grusz oraz orzechy laskowe odmian katalońskiej, barcelońskiej. Produkcja zwierzęca gospodarstwa to 5 krów rasy polskiej czerwonej, byk oraz młódzież hodowlana (jałówki, byczki).

Gospodarstwo posiada własną przydomową oczyszczalnię ścieków, a lokalny system kanalizacji pozwala na odprowadzanie ścieków z wszystkich budynków. Ponadto prowadzona jest tu selektywna zbiórka śmieci.

Gospodarstwo jest otwarte na współpracę w zakresie realizacji doświadczeń dotyczących rolnictwa ekologicznego i działań rolnośrodowiskowych, a także praktyki uczniów i studentów pozwalających na praktyczne poznanie rolnictwa ekologicznego.

Pan Eugeniusz Wiśniewski prowadzi również gospodarstwo agroturystyczne oraz wiejskie mini muzeum. Gospodarz jest Prezesem Podlaskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego oraz wykładowcą agroturystyki i turystyki.

I miejsce w województwie pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „Plus”- EKO „Szkoła Życia”

Wandzin 1
77-323 Polnica
tel. +48 59 832 34 13
e-mail: ekoszkolazycia@poczta.onet.pl
www.ekos.republika.pl

Wandzin to miejscowość położona niedaleko Człuchowa, na południowym skraju województwa pomorskiego. Dawnymi czasy znajdowała się tu siedziba właściciela rozległych dóbr ziemskich. Od listopada 1992 r. zniszczony pałac z blisko 10-hektarową resztówką oddano w użytkowanie Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Solidarni „Plus”, który zdecydował o utworzeniu tu ośrodka EKO „Szkoła Życia”. Pałac odremontowano, a następnie zorganizowano ośrodek, w którym obecnie jest około 100 miejsc dla chorych.

Niewielkie ekologiczne gospodarstwo rolne przy ośrodku dostarcza nie tylko potrzebnych produktów, ale także daje możliwość terapii przez pracę. Uprawia się tu m.in. warzywa w tunelach, hoduje króliki zagrożonej wyginięciem rasy Królika Białego Polskiego Popielniańskiego oraz kury rasy Zielononóżka Kuropatwana.

Jednym z realizowanych tu programów jest: „Ochrona różnorodności biologicznej starych drzew owocowych przez społeczności lokalne”, w którym zakłada się wysadzenie na terenie powiatu człuchowskiego 40 tys. jabłoni starych, sprawdzonych odmian. W/w. projekt uzyskał pierwsze miejsce w organizowanym przez Hewlett-Packard Polska konkursie „W harmonii z przyrodą”.

I miejsce w województwie śląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Maria Sordyl

ul. Lipowa 8
43-354 Czaniec
tel./fax + 48 33 810 96 80

Całkowita powierzchnia gospodarstwa Pani Marii Sordyl to 3,90 ha, w tym grunty orne zajmują 2,95 ha. Zboża stanowią ok. 50% powierzchni upraw, pozostałe uprawy to rośliny okopowe oraz motylkowe i warzywa. W gospodarstwie na zimę są siane poplony. W gospodarstwie hodowane są konie (klacze śląskie), trzoda chlewna, krowy, króliki, drób (kury, kaczki, indyki).

Na szczególną uwagę zasługują stosowane innowacyjne technologie zmniejszające poziom ingerencji w środowisko. W gospodarstwie znajduje się przydomowa oczyszczalnia ścieków, a także zamontowano kolektory słoneczne, które są wykorzystywane przez większą część roku.

Pani Maria Sordyl prowadzi działalność eko-agroturystyczną. Poza przyjmowaniem turystów w okresie letnim organizowane są praktyki dla studentów, uczniów i wolontariuszy.

I miejsce w województwie świętokrzyskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Krystyna Krzciuk

Kapkazy 5
26-010 Bodzentyn
tel. +48 41 254 82 45

Całkowita powierzchnia gospodarstwa Pani Krystyny Krzciuk wynosi 4,57 ha, w tym 2,30 ha stanowią grunty orne, 1,62 ha trwałe użytki zielone i 0,65 ha sad z krzewami jagodowymi. Łąki w gospodarstwie są ekstensywne o wysokich walorach przyrodniczych.

W gospodarstwie prowadzona jest produkcja zwierzęca (krowa mleczna, jałówka cielna, buhaj, byczek, kucyk), roślinna (uprawa zbóż, ziemniaków z przeznaczeniem dla zwierząt) oraz owoców miękkich na własne potrzeby i pod potrzeby agroturystyki.

W gospodarstwie znajduje się również stary sad tradycyjny i nowy ze starymi odmianami drzew owocowych m.in.: Grafsztynek Czerwony, Szara Reneta, Antonówka Półtorafunt, Śliwa Węgierka łowicka. Uprawia się również truskawki 0,20 ha, i maliny 0,10 ha.

Pani Krystyna Krzciuk prowadzi dodatkowo gospodarstwo agroturystyczne „Ekostokrotka”, w którym organizowany jest wypoczynek dla zielonych szkół i kolonii.

W gospodarstwie prowadzona jest szkoła edukacyjna dla dzieci i młodzieży, w której uczy się o dziedzictwie kulturowym jak: piec chleba, robić masło wiejskie z ekologicznej śmietany z własnego gospodarstwa, produkować żółty i biały sery. Znajduje się tu również warsztat tkacki, a w nim zgromadzone są wszystkie urządzenia i sprzęty do wytwarzania lnu.

I miejsce w województwie warmińsko-mazurskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Dorota Paško-Sawczyńska

Matyty 8
14-230 Zalewo
tel. +48 758 83 90
e-mail: matyty@post.pl

Pani Dorota Paško-Sawczyńska prowadzi gospodarstwo ekologiczne o powierzchni 23,0 ha. Użytki rolne stanowią 19,8 ha, w tym grunty orne tylko 2,0 ha. Produkcja roślinna ukierunkowana jest na potrzeby produkcji zwierzęcej. W produkcji roślinnej dominują zboża: żyto, pszenica, owies. Uprawiane są one na paszę dla zwierząt oraz na potrzeby własne (do wypieku chleba). Średnie plony zbóż kształtują się na poziomie 2,2 do 2,5 t/ha.

W celu wykorzystania walorów przyrodniczo-krajozrazowych własnego gospodarstwa w 2003 r. Pani Dorota Paško-Sawczyńska utworzyła gospodarstwo agroturystyczne „Przystań”. W gospodarstwie prowadzone są usługi hipnologiczne (leczenie przy pomocy jazdy konnej) dla osób wymagających rehabilitacji. Na potrzeby agroturystyki prowadzone jest przetwórstwo ekologicznych warzyw, owoców oraz wypiek chleba.

III miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

I miejsce w województwie wielkopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

„Agricola” Sp.z o.o. Roman Świątek

Krępsko
64-970 Piła 4
tel. + 48 67 216 02 27

Przedsiębiorstwo „Agricola” w Krępsku istniejące od 1989 r., od 1993 r. stanowi wyłączną własność rodziny Świątków. Od 1999 r. z racji prowadzenia rolnictwa ekologicznego przedsiębiorstwo zaangażowało się w prace organizacji „Ekoland” i „Demeter Polska”, a także włączyło się czynnie do realizacji inicjatywy w ramach „Projektu Wielkopolska” pełniąc rolę ośrodka edukacyjnego dla kształcenia nauczycieli i studentów. Ponadto w 2005 r. przedsiębiorstwo podjęło się edukacji ekologicznej przyjmując młodzież na tzw. zielone szkoły. W 2006 r. przedsiębiorstwo zostało wyróżnione w powiecie statuetką „Lider sukcesu”, a w 2007 r. znalazło się w gronie laureatów wojewódzkiego konkursu „Najlepszy Rolnik Wielkopolski”. Od sierpnia 2008 r. „Agricola” realizuje Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Wiejski Ośrodek Edukacji ku zrównoważonej przyszłości - szansą na podniesienie świadomości ekologicznej i społecznej mieszkańców Krępka i okolic”.

Gospodarstwo rolne o powierzchni 83,13 ha jest położone na terenie Pojezierza Pomorskiego na skraju wielkiego kompleksu leśnego u ujścia rzeki Rurzyca do rzeki Gwdy. Użytki rolne gospodarstwa to 64 ha gruntów ornych i 15 ha użytków zielonych. Specjalizuje się w hodowli ryb łososiowatych.

Z produkcji zwierzęcej utrzymywane jest bydło w tym rasa polska czerwona, konie (rasa konik polski), owce (wśród stada rasa wrzosówka) i liczny drób z rasami rodzimymi.

„Agricola” jest demonstracyjnym gospodarstwem ekologicznym ukierunkowanym na krzewienie edukacji ekologicznej z odpowiednio przygotowanym zapleczem edukacyjnym i socjalnym. Jest tu urządzona sala wykładowa z bogatą tematyczną biblioteczką, jadalnia, zaplecze noclegowe, a przede wszystkim ekologiczne gospodarstwo rolne, w którym można w sposób praktyczny poznać tajniki ekologicznej produkcji rolnej oraz zasady współżycia zgodne z prawami przyrody. Pan Roman Świątek jest bardzo otwarty, komunikatywny, oddany idei proekologicznego rozwoju w każdej dziedzinie życia.

I miejsce w województwie zachodniopomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2008 roku

Gospodarstwo Rolne Agroturystyczne „JAŚ” Agnieszka Ciesielka

Rekowo 13
76-010 Polanów
tel./fax + 48 94 316 77 78, tel. + 48 94 316 98 45
www.jas.agrowakacje.pl

Gospodarstwo Pani Agnieszki Ciesieckiej położone jest w malowniczej okolicy, w miejscowości Rekowo, w bliskim sąsiedztwie lasów i jezior. Ogółem posiada 75 ha, w tym 37,5 ha pod uprawami rolnymi, a reszta to łąki z których pozyskuje się paszę dla zwierząt. Głównie specjalizuje się w produkcji zbóż, takich jak: żyto, gryka oraz pszenica orkisz. W gospodarstwie utrzymuje się konie, krowy, świnie, owce, kozy, króliki oraz ptactwo domowe.

Pani Agnieszka Ciesiecka oprócz działalności rolnej świadczy usługi agroturystyczne. Gościom oferuje całodienne wyżywienie oparte o produkty pozyskiwane z własnego gospodarstwa. Specjalnością są herbatki ziołowe, które były wielokrotnie nagradzane. Zioła pozyskuje się na pobliskich łąkach i uprawia w przydomowym ogrodzie. W przydomowym ogrodzie uprawiane są takie zioła jak: melisa, szalwia, mięta pieprzowa, nagietek. W skład herbatki rekowskiej wchodzi zioła tylko polne (m.in.: dziurawiec, skrzyp, pokrzywa, jarzębina). Turyści, którzy spędzają urlop w gospodarstwie razem z gospodarzami, wyruszają na okoliczne pola i łąki w poszukiwaniu różnych gatunków ziół, potem przy wieczornym ognisku odbywa się zbiorowe picie herbatki z uprzednio zebranych ziół.

W gospodarstwie stosuje się system segregacji odpadów. Budynki opalane są piecem ekologicznym na eko-groszek.

III miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

I miejsce w województwie dolnośląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Gospodarstwo Ekologiczne „U Jasia i Małgosi” Małgorzata Wójcik

ul. Kolejowa 43-45
55-002 Kamieniec Wrocławski
tel. +48 71 318 54 07, tel. kom. +48 781 266 926

Gospodarstwo Małgorzaty i Jana Wójcików to prawie 19-hektarowe gospodarstwo ekologiczne położone w Kamieńcu Wrocławskim pod Wrocławiem. Specjalizuje się w uprawie zbóż, warzyw, ziemniaków oraz chowie kóz, drobiu nieśnego i rzeźnego. Prowadzi produkcję roślinną i zwierzęcą na niezbyt dużej powierzchni użytków rolnych, ale oferuje coraz bardziej wymagającym konsumentom bogatą i różnorodną gamę produktów rolnictwa ekologicznego. Produkty te są znane i uznane na rynku lokalnym: mleko i przetwory z mleka koziego (twaróg, ser twardy, masło, jogurty), przetwory zbożowe (płatki owsiane, mąka razowa pszenna, mąka razowa żytnia, mąki białe, makarony, ciastka), kurczaki, jaja, warzywa świeże w tym ziemniaki, przetwory warzywne (sałatki), sok z czarnego bzu oraz dżemy. Planowany jest również wypiek żytniego chleba razowego.

Gospodarstwo uczestniczy w organizowanych konkursach, na których odnosi sukcesy: I miejsce w konkursie Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na EkoProdukt 2007 za certyfikowany ser kozi wędzony, II i III miejsce na festiwalu dyni we Wrocławiu.

Gospodarze są otwarci na nowe doświadczenia i chętnie korzystają ze zdobyczy nauki m.in. współpracują z Uniwersyteciem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Gospodarstwo sąsiaduje z obszarem NATURA 2000 Grądy Odrzańskie. Na jego terenie znajduje się użytk przyrodniczy – ładnie utrzymany las olchowy oraz staw o powierzchni 0,5 ha.

I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Aleksandra i Mieczysław Babalscy

Pokrzydowo 99
87-312 Zbiczno

tel. +48 56 498 59 77, fax +48 56 498 59 77
www.biobabalscy.pl, e-mail: bio@biobabalscy.pl

Państwo Aleksandra i Mieczysław Babalscy od roku 1986 prowadzą 10-hektarowe gospodarstwo ekologiczne. Należy je zaliczyć do wielokierunkowych, specjalizujących się w produkcji starych gatunków zbóż m.in.: pszenicy, orkisz, pszenicy płaskurki oraz starych odmian drzew owocowych. Oprócz ww. upraw w gospodarstwie wytwarzane są warzywa ekologiczne: dynia, fasola, gryka, a także owoce: truskawki, śliwki i jabłka. Z uwagi na współpracę z Krajowym Centrum Roślinnych Zasobów Genowych w gospodarstwie prowadzi się produkcję nasiennej na potrzeby banku genów.

Produkcja zwierzęca obejmuje chów: bydła rasy czerwona polska, kur zielononózek i perliczek. Obok gospodarstwa właściciele prowadzą przetwórnictwo ekologiczne: „Wytwórnictwo Makaronu BIO”. Wśród produktów jakie tu powstają znaleźć można: maki, płatki, kasze, makarony, otręby oraz suszone owoce. Przetworzone produkty ekologiczne z zakładu Państwa Babalskich były jednymi z pierwszych, jakie pojawiły się na polskim rynku. Indywidualny klient ma również możliwość zakupu ekologicznych owoców, warzyw, jaj, mleka i mięsa drobiowego.

Właściciele uczestniczą w targach krajowych jak i w największych światowych targach żywności ekologicznej BioFach w Norymberгии.

Gospodarstwo Państwa Babalskich znajduje się na krajowej liście ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych, stanowiąc bazę dydaktyczną oraz źródło wiedzy dla wszystkich zainteresowanych produkcją eko-

logiczną. Pan Mieczysław Babalski jest autorem wielu publikacji, częstym wykładcą podczas konferencji, szkoleń warsztatów z zakresu gospodarowania metodami ekologicznymi.

**I miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku**

**I miejsce w województwie lubelskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategoriach „ekologia-środowisko”
oraz „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku**

Urszula i Piotr Osik

Wola Skromowska 1
21-150 Kock, pow. Lubartów, gm. Firlej
tel. +48 81 851 56 37, tel. kom. +48 502 298 797

Państwo Urszula i Piotr Osikowie prowadzą 65-hektarowe gospodarstwo ekologiczne w Woli Skromowskiej. Gospodarstwo specjalizuje się w ekologicznej produkcji warzywniczej. Uprawiane są warzywa takie jak: cukinia, dynia, por, cebula, fasola szparagowa, brokuł i rabarbar, a także truskawki.

Gospodarstwo Państwa Osików prowadzi dodatkowo działalność agroturystyczną i jest pokazowym ekologicznym gospodarstwem demonstracyjnym, w którym gospodarze dzielą się chętnie swoją wiedzą i doświadczeniem.

Działalność i dokonania Państwa Osików zostały docenione zarówno w kraju jak i zagranicą. Wysoki poziom gospodarstwa docenił Europejski Ośrodek Promocji Rolnych w Mediolanie w 2004 r. przyznając nagrodę „Giovanni Marcora”. Państwo Osikowie zdobyli również brązowy medal „Zasłużonych dla Rolnictwa”.

Pan Piotr Osik piastuje stanowisko prezesa Polskiego Towarzystwa Rolników Ekologicznych, jest również członkiem Rady Rolnictwa Ekologicznego przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W lokalnej społeczności działa również Pani Urszula Osik, która jest przewodniczącą oraz czynną członkinią Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich.

Poza działaniem na rzecz rolnictwa ekologicznego i lokalnej społeczności zapewniają również pracę dla okolicznych mieszkańców, a także promują działania służące ochronie środowiska.

I miejsce w województwie lubuskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Halina i Leszek Glezer

Pławin 33
66-540 Stare Kurowo
tel. +48 95 761 50 82
www.daniele.com.pl

Państwo Halina i Leszek Glezer prowadzą hodowlę danieli na powierzchni 120 ha. Tutaj w dwunastu wydzielonych kwaterach przebywa około 2000 danieli. Stado zarodowe liczy 1000 łan i 100 byków. Waga dojrzałego byka wynosi 70-130 kg, łanie osiągają dojrzałość w wieku 16 miesięcy przy wadze 45-55 kg. Roczna sprzedaż wynosi około 1000 szt. zwierząt głównie na cele hodowlane w kraju i na eksport.

Gospodarstwo znajduje się w krajowej bazie demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

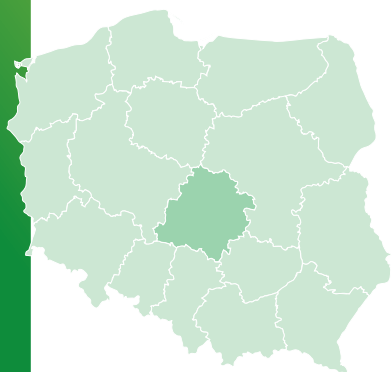
I miejsce w województwie łódzkim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Monika i Maciej Mrowińscy

Łopatki 8
98-100 Łask
tel. +48 43 675 55 49, tel. kom. +48 601 675 510

Gospodarstwo Państwa Moniki i Macieja Mrowińskich liczy 6,14 ha. Ze względu na niewielką powierzchnię właściciele nastawieni są na produkcję owoców i warzyw. Należy zwrócić uwagę na różnorodny asortyment produktów. Oferowane są poziomki, maliny, pomidory, sałata, rzodkiewka, ogórki, rukola, buraki czerwone, szczypior i zioła (bazylia, rozmaryn, melisa, tymianek).

W gospodarstwie prowadzona jest zarówno sprzedaż bezpośrednią z gospodarstwa, jak i do sklepów z żywnością ekologiczną w Łodzi oraz do hurtowni. Produkty można zakupić również na giełdzie.

I miejsce w województwie małopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Kazimierz Furczoń

ul. Polna 33
34-406 Leśnica
tel. +48 18 265 64 98, tel. kom. +48 608 120 268

Pan Kazimierz Furczoń od lat znany na Podhalu prowadzi duże gospodarstwo owczarskie z bacówkami (o powierzchni 109,51 ha łącznie z dzierzawami) w okolicy Łapsz Wyżnych i Leśnicy. Produkuje szeroki asortyment wyrobów z mleka owczego (oscypki, gołkę, Bryndzę Podhalańską, bundz, żętycę). Jako pierwszy zaczął produkować oscypki opatrzone certyfikatem Chronionej Nazwy Pochodzenia. Działa czynnie w Tatrzańsko-Beskidzkiej Spółdzielni Producentów „Gazdowie”.

Pan Kazimierz Furczoń zdobył I miejsce wraz z Panem Andrzejem Przybycień w wojewódzkim konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku.

Nieocenione są zasługi Pana Kazimierza Furczonia dla promocji regionu Podhala.

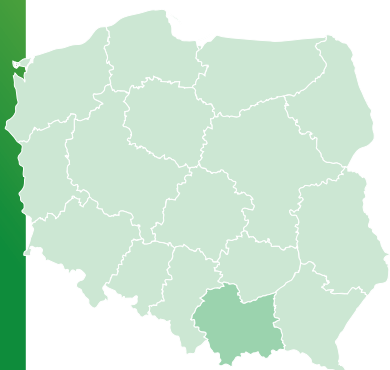
I miejsce w województwie małopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Andrzej Przybycień

Niezwojowice 20
32-109 Pałeczница
tel. +48 41 384 82 97

Pan Andrzej Przybycień prowadzi ekologiczne gospodarstwo warzywnicze z dużymi tradycjami o powierzchni ogólnej 9,44 ha, w tym 9,11 ha zajmują użytki rolne na dobrych glebach północnej Małopolski. Produkuje szeroki asortyment produktów w gospodarstwie ekologicznym - głównie warzyw. Sprzedaje swoje produkty zarówno w sklepach jak i bezpośrednio z gospodarstwa.

Pan Andrzej Przybycień bierze udział w licznych targach, kiermaszach i wystawach. Od lat współpracuje z wieloma jednostkami naukowymi i badawczymi. Gospodarstwo jest przykładem dobrze funkcjonującego ekologicznego gospodarstwa produkującego na rynek. Pan Andrzej Przybycień zdobył I miejsce wraz z Panem Kazimierzem Furczonem w wojewódzkim konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku.

I miejsce w województwie mazowieckim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Mieczysław Mąka

Grale 45
07-420 Kadzidło
tel. +48 29 594 00 62

Gospodarstwo rolne Mieczysława Mąki specjalizuje się w ekologicznej produkcji mleka koziego i jego przetworów oraz dodatkowo w eko-agroturystyce. Ogólny areal gospodarstwa wynosi 14 ha, w tym 9 ha stanowią trwałe użytki zielone.

Hodowane są w nim kozy i krowy oraz uprawiane: owies, żyto, ziemniaki, saradela i koniczyna czerwona. Cała produkcja roślinna jest przeznaczona na potrzeby gospodarstwa. W skarmianiu zwierząt wykorzystywane są wyłącznie pasze własne. W gospodarstwie jest stosowany własny kompost i obornik zgodnie z regułami nawożenia w rolnictwie ekologicznym.

Główną specjalizacją gospodarstwa jest produkcja wyrobów nabiałowych. Wytwarzane tu wyroby na bazie ekologicznych surowców są szczególnie cenione za wysoką jakość. Gospodarstwo wyróżnia się bogatym asortymentem produkując: sery (podpuszczkowe, wędzone, pleśniowe), twarogi, masło kozie, bardzo oryginalne i smaczne kulki z koziego mleka w oleju z czosnkiem i z przyprawami. Gospodarstwo produkuje 50 kg sera tygodniowo w sezonie od kwietnia do października.

I miejsce w województwie opolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Marcin Luks

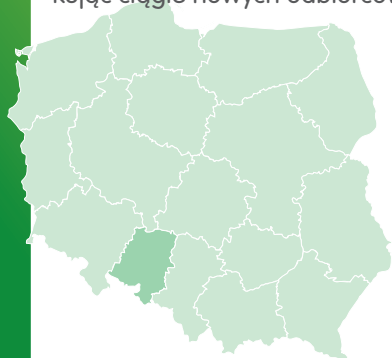
Borzysławice, ul. Górna 5
47-270 Gościęcín
tel. + 48 77 487 4360, tel. kom. + 48 692 986 082

Gospodarstwo Pana Marcina Luksa liczy 27 ha, w tym: grunty orne stanowią 26,22 ha, a sad 0,16 ha. Gospodarstwo nie posiada trwałych użytków zielonych. W strukturze zasiewów zboża stanowią średnio 44%, motylkowe 19%, przemysłowe 19%, okopowe 13,5%, warzywa 2,5%, a pastewne na nasiona 2%. W roku 2008 uprawiany był orkisz na areale 5,47 ha.

Produkcję zwierzęcą stanowi chów kur niosek – średniorocznie ok. 150 szt. Utrzymywane są tu również pszczoły. Pasze stosowane w żywieniu pochodzą z własnego gospodarstwa i są to: pszenica, owies, groch mielony oraz wyka.

Pan Marcin Luks prowadzi sprzedaż wytwarzanych produktów do 10 podmiotów (m.in.: areszt śledczy w Kędzierzynie Koźlu, 6 sklepów z woj. śląskiego oraz wytwórnia makaronów Pana Mieczysława Babalskiego).

Pan Marcin Luks jest członkiem stowarzyszenia EKOLAND oraz grupy producenckiej BIOTOP Sp. z o.o. w Kamienicy Starej. Aktywnie uczestniczy w organizowanych kiermaszach produktów ekologicznych, poszukując ciągle nowych odbiorców swoich produktów.

I miejsce w województwie podkarpackim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Małgorzata i Janusz Futoma

Łopuszka Wielka 10 A
37-220 Kańczuga
tel./fax +48 16 664 23 433, tel. kom. +48 663 728 600
e-mail: jfutoma@bioconcept.pl

Gospodarstwo Państwa Małgorzaty i Janusza Futoma znajduje się w Łopuszce Wielkiej, w miejscowości położonej na schyłku Pogórza Dynowskiego. W 7,5-hektarowym gospodarstwie uprawiane są głównie ekologiczne owoce miękkie m.in.: 2,5 ha malin odmiany Polka Polana, po 1 ha porzeczki czarnej - Tiben i porzeczki czerwonej - Holenderska czerwona oraz 1 ha sadu mieszanego.

Owoce wyprodukowane w gospodarstwie trafiają na eksport, głównie do krajów Europy Zachodniej, Skandynawii, Izraela, a po przeprowadzeniu dodatkowej certyfikacji również na rynek Stanów Zjednoczonych. Około 85% produkcji sprzedanej z gospodarstwa jest przeznaczona na eksport.

Gospodarstwo należy do grupy producenckiej: „BIO-FOOD ROZTOCZE”, która jest w kooperacji z firmą BIO-CONCEPT z siedzibą w Kańczudze.

I miejsce w województwie podlaskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Mirosław Angielczyk

Koryciny 73
17-315 Grodzisk

tel./fax + 48 85 656 90 21, tel. kom. +48 502 646 947
www.darynatury.pl, e-mail: biuro@darynatury.pl

Gospodarstwo Pana Mirosława Angielczyka to demonstracyjne gospodarstwo ekologiczne o powierzchni 34,03 ha, w tym 26,79 ha stanowią użytki rolne. Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji ziół. Produkty ekologiczne w gospodarstwie to: czosnek niedźwiedzi, berberys zwyczajny, róża pomarszczona - płatki i owoce, macierzanka piaskowa, melisa lekarska, turówka wonna, turówka leśna, fiołek trójbarwny, lebiodka pospolita, korzeń pokrzywy, rutwica lekarska, nagietek lekarski, jeżówka purpurowa, malwa czarna, szalwia lekarska, tymianek, rutwica.

Produkcja gospodarstwa sprzedawana jest poprzez własny zakład zielarski: „Dary Natury” oraz bezpośrednio indywidualnym odbiorcom m.in.: w postaci sadzonek roślin zielarskich, świeżego ziela i korzeni oraz ziół w postaci suszu. Prowadzona jest również sprzedaż jaj od kur zielononózek o wysokiej wartości biologicznej i miodu pszczelego. Trzy razy w roku sprzedaż odbywa się na Praskiej Giełdzie Spożywczej.

W gospodarstwie uprawiane są rośliny, które naturalnie występują w stanie dzikim. Pan Mirosław Angielczyk podjął się ich uprawy stwarzając warunki podobne do naturalnych. W gospodarstwie prowadzone są również prace nad wdrażaniem do uprawy roślin, które zagrożone są wyginieciem.

Ponadto Pana Mirosława Angielczyka można spotkać podczas targów ekologicznych np.: Ekogala, BioFach w Norymbergii.

**I miejsce w województwie pomorskim w konkursie na najlepsze
gospodarstwo ekologiczne w kategorii
„ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku**

**Polska Farma Ekologiczna
„ECOFARM”**

Małkowo 30
83-330 Żukowo
tel./fax +48 58 681 73 03

lokalnym oraz wszystkim instytucjom zainteresowanym
rozwojem rolnictwa ekologicznego, ochroną środowiska
i zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich wraz
z ochroną wartości kulturowych.

Fundacja „Ekofarma” powstała w maju 1992 r. Założycielami byli ze strony polskiej Zrzeszenie Kaszubsko Pomorskie oraz Polski Klub Ekologiczny, a po stronie duńskiej fundacja Solhverfonden. Jednym z najważniejszych celów Fundacji było przeniesienie duńskich doświadczeń w rolnictwie ekologicznym na grunt polski, wspieranie obszarów wiejskich poprzez zachowanie miejsc pracy dla ludności po pegeerowskiej oraz ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na bazie dwóch państwowych gospodarstw rolnych w miejscowości Małkowo oraz Wyczechowo powstało gospodarstwo „Ekofarma Kaszubska” obejmujące swą powierzchnią 320 ha gruntów rolnych.

W gospodarstwie produkcja roślinno-zwierzęca od samego początku prowadzona jest bez użycia nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin. Główną gałęzią produkcji zwierzęcej jest chów bydła mlecznego, a produktem do sprzedaży mleko ekologiczne.

Na jednej z przejętych nieruchomości tj. w Wyczechowie gm. Somonino znajduje się zabytkowy zespół dworsko-parkowy z XX w. wpisany do rejestru zabytków. Zgodnie z założeniami, Fundacja „Ecofarm” realizując swoje statutowe cele propagowania rolnictwa przyjaznego środowisku, postawiła sobie za cel utworzenie w zabytkowych budynkach Centrum Rolnictwa Ekologicznego i Zrównoważonego Rozwoju – ECOcentrum. Ośrodek taki miałby charakter szkoleniowo-badawczy stanowiąc zaplecze do wymiany doświadczeń. ECOcentrum służyłoby jako miejsce spotkań środowiskom

I miejsce w województwie śląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

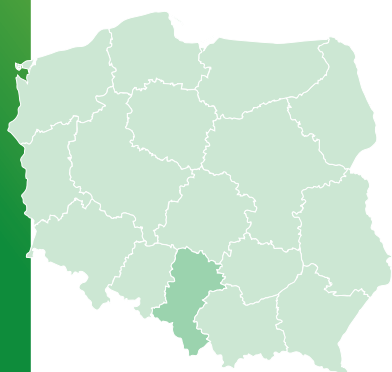
Aleksandra Merta-Woryna

ul. Dworska 18
44-323 Połomia
tel./fax +48 32 476 03 80, tel. +48 607 677 371
e-mail: olaworyna@op.pl

Pani Aleksandra Merta-Woryna prowadzi gospodarstwo ekologiczne o powierzchni 5 ha, w tym 1,20 ha stanowią grunty orne, 0,43 ha użytki zielone, a 2 ha sady i jagodniki. Na gruntach ornych głównie siane są zboża i rośliny motylkowe. Produkcja ta przeznaczona jest na własne potrzeby, a nadwyżka sprzedawana jest okolicznym hodowcom.

Produktem sprzedawanym na rynku zewnętrznym jest borówka amerykańska. Gospodarstwo ma podpisaną umowę z firmą eksportującą te owoce do krajów Europy Zachodniej. W 2008 r. na eksport sprzedano 2,20 tony borówki. Poza częścią towaru przeznaczoną na eksport prowadzona jest również sprzedaż w gospodarstwie dla osób prywatnych, jak również borówka sprzedawana jest na giełdzie.

Plantacja nawadniana jest systemem kropelkowym dzięki zachowanym w gospodarstwie naturalnym oczkom wodnym.

I miejsce w województwie świętokrzyskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Anna Bajor

Ambrożów 52
27-225 Pawłów
tel. kom. + 48 663 362 087

W gospodarstwie Pani Anny Bajor prowadzona jest produkcja roślinno-ogrodnicza. Całkowita powierzchnia gospodarstwa wynosi 6,13 ha. Uprawia się w nim maliny odmiany Polana - 2,13 ha, truskawki odmiany Senga Sengana i Honeoye - 1,39 ha, rabarbar - 1,16 ha oraz mieszanki zbożowo-strączkowe - 1,13 ha. Pani Anna Bajor osiąga wysokie plony jak na warunki województwa świętokrzyskiego: 21 ton maliny, 6,5 tony truskawki (1 ha to nowe nasadzenie) oraz 5,1 tony rabarbaru. Sprzedaje swoje produkty do firmy Bioconcept, która całą produkcję wysyła do Niemiec. Z nowych technologii na plantacji maliny Pani Anna Bajor posiada nawadnianie kropelkowe.

Gospodarstwo współpracuje z: Ekologicznym Klubem w Gliwicach, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Świętokrzyskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach. Pani Anna Bajor udziela się również w nieformalnej grupie rolników w ramach zakupu środków do produkcji. Gospodarstwo reklamuje swoją działalność poprzez ulotki, wizytówki, stronę internetową i znajduje się w katalogu demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

I miejsce w województwie warmińsko-mazurskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Dorota i Sławomir Gołubowicz

Jabłońskie 4
19-500 Gołdap

tel. kom. +48 505 024 822

www.hubertus-mazury.pl, e-mail: htugolubowicz@op.pl

Powierzchnia całkowita gospodarstwa Państwa Doroty i Sławomira Gołubowiczów wynosi 159,4 ha i jest to jedno z większych gospodarstw w okolicy. Użytki rolne stanowią 95,5 ha, w tym użytki zielone tylko 9,06 ha. Produkcja rolna od lat ukierunkowana jest na produkcję roślinną, gdzie dominują rośliny zbożowe, głównie pszenica i żyto. 80 % produkcji towarowej zbóż wysyłana jest jako ekologiczne zboża konsumpcyjne, w najwyższej klasie jakości do Niemiec. W celu poprawy zasobności gleby stosowane są przedplony z gorczycy i rzepaku. Średnie plony zbóż są na poziomie 2,2 do 2,5 t/ha, niżej plonuje orkisz - 2,0 t/ha.

W celu wykorzystania walorów klimatyczno-krajobrazowych w 2004 r. rozpoczęto działalność agroturystyczną, której podstawą jest gościniec „Hubertus”, położony w odległości 5 km od Gołdapi w pobliżu Centrum Sportów Zimowych w Pięknej Górze (najdłuższy stok narciarski na Mazurach). Na potrzeby agroturystyki prowadzone jest przetwórstwo ekologicznych warzyw i owoców.

Właściciele gospodarstwa ekologicznego „Eko-Agro-Tur” w Jabłońskich bardzo często uczestniczą w targach, festynach, wyjazdach szkoleniowych. We wrześniu 2007 r. gospodarstwo zostało uznane za najlepsze gospodarstwo agroturystyczne na Mazurach w konkursie „Zielone lato 2007”. Nagrodzone „Złotym Jabłkiem” w konkursie organizowanym przez miesięcznik „Farmer” w 2007 r. W konkursie na najlepszy produkt z dziedzictwa kulinarnego województwa warmińsko-

mazurskiego w 2007 r., w kategorii produkty pochodzenia roślinnego, Pani Dorota Gołubowicz zdobyła I miejsce za „tort chlebowy”.

Gospodarstwo ekologiczne współpracuje z: Warmińsko-Mazurskim Uniwersytetem w Olsztynie w zakresie zastosowania polepszaczy gleby, Litewskim Instytutem Rolnictwa oraz litewską firmą „Barbalukas Poniewieży” w zakresie zastosowania tzw. „martwej wody” do zaprawiania ziarna zbóż w gospodarstwie ekologicznym.

I miejsce w województwie wielkopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

„Kózka” Jolanta Bruździńska

Łubowo 76
62-260 Łubowo
tel. + 48 514 263 255

Gospodarstwo ekologiczne Pani Jolanty Bruździńskiej posiada certyfikat rolnictwa ekologicznego od roku 1993. Pani Jolanta Bruździńska specjalizuje się w chowie kóz (stado kóz liczy 46 szt.). Znaczna część produkcji mleka sprzedawana jest w postaci sera twarogowego, jogurtu naturalnego i sera żółtego. Zwierzęta utrzymywane są w czystej, zadbanej oborze z łatwym dostępem do wody pitnej, paszy i wybiegów. Kondycja zwierząt jest bardzo dobra, a produkcja roślinna w całości podporządkowana produkcji zwierzęcej.

W gospodarstwie produkowane są również: galaretki jabłkowa, jabłka suszone, kiełki lucerny, kiełki rzodkiewki, kiełki pszenicy, syrop lipowy, syrop z kwiatów bzu czarnego, syrop miętowy oraz zioła suszone: lipa, mięta, nagietek, pokrzywa, oregano, kwiat bzu czarnego.

Pani Jolanta Bruździńska wykazuje aktywność w poszukiwaniu rynku zbytu, ma dobrze rozwiniętą sieć odbiorców poczynając od sprzedaży z gospodarstwa kończąc na sklepach „Piotr i Paweł”.

Produkty z gospodarstwa zdobywają liczne nagrody w konkursach regionalnych: „Dobre bo Polskie” - serek twarogowy, „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” – II nagroda za syrop z kwiatów bzu i wyróżnienie za serek kozi twarogowy, w konkursie mleczarskim „Dobry Wielkopolski Smak” - wyróżnienie za ser żółty kozi podpuszczkowy, w konkursie powiatowym „Na Najlepszego Produkt Turystyczny” - I miejsce w roku 2005 oraz 2006.

W ramach gospodarstwa prowadzona jest dodatkowa działalność wpływająca na ekonomiczną sytuację gospodarstwa – agroturystyka. Gospodarstwo przyjmuje również jednodniowe wycieczki szkolne dla których przewidziane jest zwiedzanie gospodarstwa, w tym pokaz ręcznego dojenia kozy czy degustacja mleka i przetworów mlecznych. Gospodarstwo jest estetyczne, zadbane, a rolnicy otwarci, chętnie dzielą się swoimi umiejętnościami i wiedzą z zakresu ekologii i ekologicznych metod produkcji. Przetwórstwo prowadzone jest w sposób profesjonalny z rygorystycznym przestrzeganiem wymogów sanitarno-higienicznych.

II miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

I miejsce w województwie zachodniopomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2008 roku

Marian Nowak

Grabowo 9
78-425 Biały Bór
tel. +48 94 373 97 02, fax +48 94 373 97 02
tel. kom. +48 606 178 029

Powierzchnia ogólna gospodarstwa Pana Mariana Nowaka wynosi 148,97 ha, w tym grunty orne stanowią 117 ha, a użytki zielone 4,7 ha. W strukturze upraw dominują zboża i mieszanki wieloletnie traw z motylikowatymi drobnonasiennymi przeznaczanymi na pasze dla bydła.

Pan Marian Nowak prowadzi gospodarstwo rolne o mlecznym kierunku produkcji. Posiada 80 szt. krów mlecznych o wydajności ok. 6 700 l mleka.

W gospodarstwie jest prowadzona pozarolnicza działalność gospodarcza polegająca na przetwórstwie mleka wyprodukowanego we własnym gospodarstwie i sprzedaży produktów mleczarskich. W zakładzie przetwórczym wytwarza się: twaróg tłusty i półtłusty, śmietanę kwaszoną 12% i 18%, śmietankę 30% i 36%, kremówkę słodką, jogurty, masło i maślanek. Pan Marian Nowak sprzedaje miesięcznie 1800 kg twarogu, 1000 l śmietany, ok. 200 l śmietanek, 400 l jogurtów i 150 kg masła.

Bardzo dobrej jakości wyroby sprzedawane są na rynku lokalnym w sklepach spożywczych, do cukierni, a także we własnym sklepie na targowisku.

Gospodarstwo zostało wybrane do krajowej sieci demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.

I miejsce w województwie dolnośląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Gospodarstwo „Pod Srebrną Górą” Agata i Zbigniew Wolak

ul. Długa 125, Jeżów Sudecki
58-521 Jeżów Sudecki
tel. +48 74 869 89 69
e-mail: biuro@eko-aronia.pl

Gospodarstwo Państwa Agaty i Zbigniewa Wolaków położone jest w malowniczej górskiej miejscowości Jeżów Sudecki, w Kotlinie Jeleniogórskiej. Zajmuje ono powierzchnię 13,63 ha.

W gospodarstwie prowadzona jest produkcja mieszana. Uprawia się zboża w tym: owies, pszenicę, jęczmień, okopowe – ziemniaki, warzywa oraz grykę i lucernę. Znajdują się w nim również drzewa owocowe m.in.: stare odmiany jabłoni, śliw i czereśni. W przydomowym ogródku warzywnym zwraca się uwagę na odpowiedni dobór roślin, szczególnie na ich sąsiedztwo i wykorzystanie właściwości allelopatycznych. Gospodarstwo posiada 200 kur w tym również kury zielononóżki.

Gospodarze są liderami w szerzeniu świadomości ekologicznej na swoim terenie. W ich domu odbywają się liczne spotkania edukacyjne, których inicjatorem są nie tylko właściciele, ale też organizacje i stowarzyszenia zajmujące się tematyką ekologiczną. Państwo Wolakowie prowadzą warsztaty z wikliniarstwa dla dzieci i młodzieży. Gospodarstwo należy do: Stowarzyszenia ECEAT, Stowarzyszenia Turystyki Terenów Wiejskich i Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej.

II miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Piotr Zdziarski

Łabiszyn Wieś 32
89-210 Łabiszyn
tel. kom. +48 607 045 368

Pan Piotr Zdziarski jest właścicielem gospodarstwa ekologicznego o powierzchni 77,02 ha położonego w powiecie Żnińskim w miejscowości Łabiszyn. Prowadzona jest tu produkcja mieszana zarówno roślinna jak i zwierzęca. Uprawy rolnicze obejmują m.in.: żyto ozime, owies, mieszanki traw, koniczyny i lucerny z przeznaczeniem na sianokiszonkę, jęczmień ozimy z wsiewką traw, lucerny i koniczyny. Wszystkie uprawy rolnicze przeznaczane są na paszę dla zwierząt.

Gospodarstwo ekologiczne Pana Piotra Zdziarskiego nastawione jest głównie na hodowlę bydła mięsnego rasy hereford. W sumie obecnie stado liczy 65 szt. bydła: 25 mamek, 20 szt. cieląt, 6 jałówek i 10 szt. byczków na opas oraz do rozrodu i 1 byk rozplodowo-hodowlany. Bydło hodowane u Pana Piotra Zdziarskiego sprzedawane jest do rodzinnej masarni ekologicznej ROLMIĘS.

Gospodarstwo stanowi bazę naukową i jest źródłem wiedzy dla różnych grup oraz instytucji zainteresowanych produkcją metodami ekologicznymi. Odbývają się tu często zajęcia praktyczne dla rolników i doradców rolnych.

Gospodarstwo znajduje się w sieci ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych, a także zrzeszone jest w Oddziale Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKO-LAND”.

I miejsce w województwie lubelskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Robert Kuryluk

Holeszów 117
22-220 Hanna
tel. + 48 83 379 29 62

Pan Robert Kuryluk prowadzi gospodarstwo ekologiczne o powierzchni ogólnej 24 ha, w tym 22 ha zajmują użytki rolne. Uprawy rolnicze obejmują: fasolę czerwoną na ziarno, grykę, dynię na nasiona, łubin, żyto, pszenicę oraz orkisz.

Pan Robert Kuryluk jest bardzo zaangażowany w rozwój rolnictwa ekologicznego na Lubelszczyźnie poprzez udział w licznych festynach żywności ekologicznej oraz dożynkach. Prowadzi również działalność szkoleniową.

Ponadto Pan Robert Kuryluk jest członkiem: Stowarzyszenia ZIARNO, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Stowarzyszenia Koalicja Polska Wolna od GMO, członkiem krajowego zarządu stowarzyszenia Ekoland, a także pełni funkcję prezesa Lubelskiego Oddziału Ekoland. Gospodarstwo ściśle współpracuje z Instytutem Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach.

I miejsce w województwie lubuskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Anna Bednarska

Marianowo 32 (dawniej Gumniska)
66-300 Międzyrzecz.
tel. +48 95 741 99 17, tel. kom. +48 501 852 869

Pani Anna Bednarska gospodaruje na powierzchni 11,76 ha w tym 10,29 ha stanowią użytki rolne. W gospodarstwie jest m.in. 0,40 ha sad o obsadzie mieszanej. Uprawione są tu warzywa, owoce oraz zbierane zioła. Można tu znaleźć również drzewa czarnego bzu.

Gospodarstwo specjalizuje się w przydomowym przetwórstwie ziół uprawnych i dziko rosnących, przetwórstwie grzybów i owoców. Podstawowe przetwory to: grzyby – susze, solanki, marynaty, syropy (sosnowy, malinowy, mniszkowy, winogronowy, z kwiatu i owocu bzu czarnego), ocet cydrowy (jabłkowy), owoce – susze (śliwki, grusze, jabłka, czarny bez, głóg, płatki dzikiej róży), marynaty (śliwy, rajskie jabłuszka), susze ziołowe (babka lancetowata, babka zwyczajna, bieluń dziędzierzawa, brzoza brodawkowata, bylica piołun, bylica pospolita, centuria pospolita, chaber bławatek, dąb szypułkowy, dziewanna wielokwiatowa, dziurawiec zwyczajny, fiołek trójbarwny, głóg dwuszykowy, gorczyca jasna, kukurydza zwyczajna, lubczyk ogrodowy, mak polny, malina właściwa). Produkty są sprzedawane we własnym punkcie sprzedaży w Międzyrzeczu.

Pani Anna Bednarska prowadzi również działalność agroturystyczną oraz przyjmuje wycieczki szkolne krajowe i zagraniczne.

Gospodarstwo uczestniczy w licznych konkursach na których odnosi sukcesy m.in.: II miejsce w konkursie eko-agroturystycznym „Zielone Lato 2001” oraz nagroda za przyprawę do potraw „Rękodzieło Ekologiczne EKO SMAK 2008”.

I miejsce w województwie łódzkim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Ryszard Skrzydlewski

Zagłówki 21
97-425 Zelów
tel. +48 44 634 18 58

Całkowita powierzchnia gospodarstwa ekologicznego Pana Ryszarda Skrzydlewskiego liczy 19,35 ha, w tym 9,48 ha stanowią użytki rolne. Jest to zwarty kompleks łąk i gruntów ornych obsianych trawami wieloletnimi i mieszkankami traw z motylkowatymi. Około 60% gruntów pozostaje zimą pod okrywą. Na powierzchni 1,2 ha znajduje się naturalny zbiornik wodny z płatami pałki szerokolistnej i trzciny, przechodzący w turzycowisko. Jest to miejsce łęgowe i schronienie dla licznych gatunków ptactwa wodnego, m.in. trzcinia-ka, łabędzia, łyski, bąka, kaczek i żurawia krzykliwego.

Produkcja zwierzęca obejmuje chów: kóz (ok. 50 szt.), owiec rasy charolaise (ok. 20szt.) oraz kur różnych ras, w tym także ozdobnych. Kozy i owce wspólnie pasą się na rozległych, ogrodzonych pastwiskach, urozmaiconych zaroślami, kępami drzew i krzewów. Pozy-skiwane mleko kozie, żywiec barani i jaja kurze, a także zbierane we własnym lesie grzyby i jeżyny sprzedawane są odbiorcom indywidualnym.

Rozległa, porośnięta starymi wysokopiennymi jabłoniąmi i grusząmi działka siedliskowa stwarza możliwości przyjmowania wycieczek szkolnych i innych grup zainteresowanych produkcją ekologiczną, co gospodarze czynią z serdecznością i dużym zaangażowaniem.

I miejsce w województwie małopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Maria i Krzysztof Uryga

Kamionka Mała 54
34-602 Laskowa
tel. + 48 18 333 46 97

Gospodarstwo Państwa Marii i Krzysztofa Urygów liczy 10,83 ha. W skład wchodzi doskonale utrzymane trwałe użytki zielone o dużej bioróżnorodności położone w trudnym terenie górskim oraz tradycyjny sad. Jest ono doskonale wtopione w przyrodę z zachowaniem nieprodukcyjnych elementów środowiska (zalesienia, miedze).

Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji mleka (9 krów mlecznych). Część mleka odstawiana jest do mleczarni (Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Limanowej), a pozostała wykorzystywana w przetwórstwie domowym (produkcja serów). Sprzedawane są tu również młode cielęta (byczki).

Państwo Maria i Krzysztof Uryga prowadzą działalność ekoturystyczną. Gospodarstwo należy do Stowarzyszenia Agroturystycznego powiatu Limanowa.

Jest to jedno z nielicznych gospodarstw na tym terenie opierające swoją obecną działalność i przyszłość na produkcji ekologicznej. Gospodarze stale poszukują nowych kanałów sprzedaży produktów.

I miejsce w województwie mazowieckim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Zenon Hackiewicz

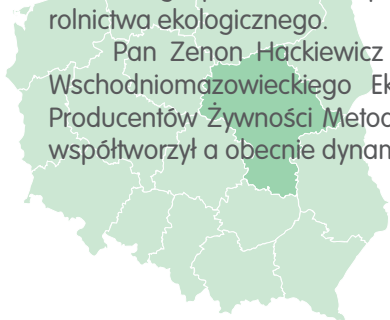
Litewniki Stare 18 A,
08-221 Hołowczyce
tel. +48 83 359 86 07

Gospodarstwo Pana Zenona Hackiewicza o powierzchni 23,45 ha jest przykładem różnorodności biologicznej a zarazem idealnej „harmonii”. Uprawiane są tu zboża, mieszanki zbożowo- strączkowe, rośliny miododajne, ziemniaki oraz warzywa (ogórki, cebula, buraki ćwikłowe, marchewka). Uprawy są zadbane, odchwaszczone i prowadzone sposobami zgodnymi z zasadami przyjętymi w rolnictwie ekologicznym. Część upraw jest przeznaczona na pasze dla zwierząt. Natomiast warzywa i ziemniaki są sprzedawane na kiermaszach, festynach i w sklepach ekologicznych. Znaczna część produktów odbierana jest bezpośrednio z gospodarstwa przez stałych klientów.

Gospodarz prowadzi również chów trzody chlewnej i królików, z których tradycyjnymi metodami produkuje wędliny. Specjalnością są kiełbasy, paszety i smalec wieprzowo-króliczy.

Pani Renata Hackiewicz jest nauczycielem w pobliskiej szkole. Korzysta z zasobów gospodarstwa oraz wiedzy nabytej przez wiele lat gospodarowania w swojej pracy z najmłodszymi. Już wiele wycieczek szkolnych zwiedziło gospodarstwo i zapoznało się z problematyką rolnictwa ekologicznego.

Pan Zenon Hackiewicz jest członkiem Oddziału Wschodniomazowieckiego Ekolandu -Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi, które współtworzył a obecnie dynamizuje jego działalność.

I miejsce w województwie opolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

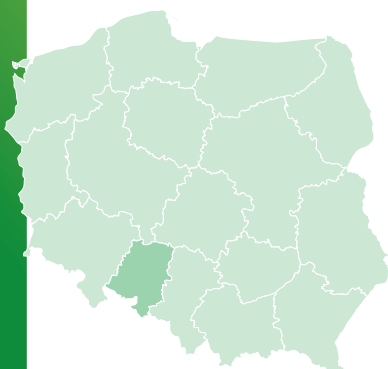
Barbara i Witold Stodoła

Bogdańczowice 21
46-233, Bąków
tel. + 48 77 413 18 17, tel. kom.+ 48 602 538 469
www.agrosto.pl, e-mail: agrosto@wp.pl;

Państwo Barbara i Witold Stodoła prowadzą gospodarstwo ekologiczne o ogólnej powierzchni 11,63 ha w tym grunty orne zajmują 8,63 ha, a użytki zielone 2,66 ha.

Gospodarstwo prowadzi produkcję mieszaną roślinno-zwierzęcą. Główny kierunek produkcji roślinnej stanowią zboża i rośliny motylkowe przeznaczone przede wszystkim na potrzeby paszowe. Produkcja zwierzęca obejmuje głównie chów i hodowlę koni. Pozostały inwentarz stanowią: bydło, trzoda chlewna, kozy.

Poza produkcją rolniczą w gospodarstwie prowadzi się działalność ekoturystyczną oraz edukacyjną w zakresie rolnictwa ekologicznego. Gospodarstwo posiada bardzo dobre warunki dla organizowania imprez integracyjnych, zielonych szkół, nauki jazdy w siodle, ognisk, obozów letnich oraz połowu ryb.

III miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

I miejsce w województwie podkarpackim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Jan Naparła

Wola Sękowa 6
38-506 Nowotaniec
tel. +48 13 466 42 60
www.slonecznadolina.e-meteor.pl

Pan Jan Naparła prowadzi gospodarstwo ekologiczne o powierzchnia 17,99 ha, w tym 8,64 ha zajmują trwałe użytki zielone. W gospodarstwie uprawiane są: zboża, mieszanki zbożowo-strączkowe, koniczyna czerwona oraz ziemniaki, a jako poplony sieje się gorczycę.

Głównym kierunkiem prowadzonej działalności jest chów bydła (15 szt.) rasy simental, które na tym terenie hodowane jest od 150 lat. Pozyskane mleko sprzedawane jest do Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Sanoku.

Gospodarz prowadzi również działalność agroturystyczną. Dokonania Pana Jana Naparły na rzecz rolnictwa, w tym rozwoju rolnictwa ekologicznego były wielokrotnie doceniane i nagradzane. Pan Jan Naparła otrzymał odznakę „Zasłużony Pracownik Rolnictwa” oraz liczne nagrody (Chłop Roku, Podkarpacka Nagroda Gospodarcza), a jego gospodarstwo zostało uznane za Gospodarstwo Przyjazne Środowisku.

Gospodarstwo znajduje się w sieci ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych.

I miejsce w województwie podlaskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Sławomir Niemkiewicz

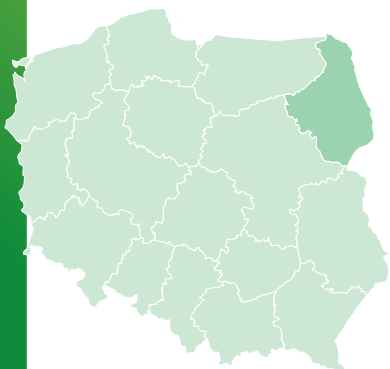
Budwiec 21
16-506 Giby
tel. kom. +48 606 166 450
e-mail: slawik3@wp.pl

Całkowita powierzchnia gospodarstwa Pana Sławomira Niemkiewicza liczy 48,32 ha z czego użytki rolne stanowią 18,09 ha, w tym 8,20 ha to trwałe użytki zielone.

W gospodarstwie prowadzona jest produkcja roślinna i zwierzęca. Uprawia się tu zboża, ziemniaki, seradełę, grykę, proso, zioła oraz dużo różnych warzyw. Przygotowywany jest również kompost i gnojówki z pokrzywy, mleczu, wrotliczu i skrzypu polnego.

Produkcja zwierzęca obejmuje: bydło mięsne oraz mleczne, trzodę chlewną i konie. Na terenie gospodarstwa znajduje się pasieka z pszczołą augustowską.

Ponadto Pana Sławomir Niemkiewicz prowadzi działalność agroturystyczną. Produkty ekologiczne z gospodarstwa przeznaczone są na wyżywienie i sprzedaż dla turystów.

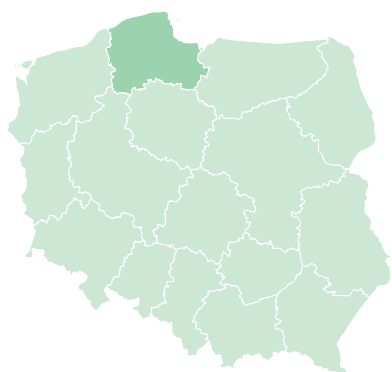
I miejsce w województwie pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Elżbieta i Krzysztof Gołuńscy

Borkowo 11
83-330 Żukowo
tel. +48 58 681 82 95

Gospodarstwo rolne Państwa Elżbiety i Krzysztofa Gołuńskich liczy 43 ha. Na 28 ha gruntów ornych uprawiane są: rośliny motylkowe, zboża oraz mieszanki traw z roślinami motylkowatymi. W gospodarstwie znajdują się trwałe użytki zielone o powierzchni 9 ha, plantacja orzecha laskowego o powierzchni 2 ha oraz hodowlane stawy rybne o powierzchni ponad 3 ha. Wydajność zbóż wynosi w granicach od 3 do 4 ton z ha. Nadwyżki zbóż sprzedaje się okolicznym rolnikom ekologicznym.

W gospodarstwie utrzymywane są owce pomorskie (10 matek), które objęte są pakietem „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie” wspomagany w ramach pakietu rolnośrodowiskowego na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich. W gospodarstwie realizowany jest również pakiet „Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000” (derkacz). Państwo Elżbieta i Krzysztof Gołuńscy prowadzą również hodowlę koni sportowych rasy Wielkopolskiej oraz chów indyków.

I miejsce w województwie śląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

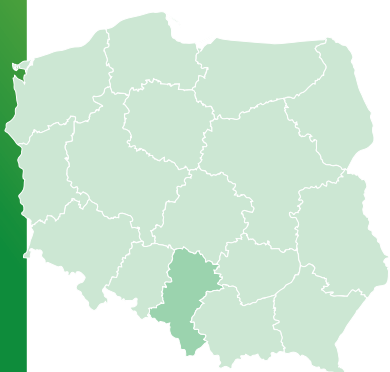
Krystian Staniek

ul. Lipowa 2, Pogrzebień
44-285 Kornowac
tel. + 48 32 430 30 25

Pan Krystian Staniek prowadzi gospodarstwo ekologiczne o powierzchni 23 ha. W strukturze użytków rolnych znaczące miejsce zajmują trwałe użytki zielone z udziałem roślin motylkowych i rzadko występującym groszkiem łąkowym. Gospodarstwo to cechuje się bardzo dużą bioróżnorodnością w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Na gruntach rolnych uprawia się pszenicę zwyczajną, pszenicę orkisz, pszenżyto, owies, grykę, mieszanki zbożowo-strączkowe, koniczynę z trawami, gorczycę na nasiona oraz warzywa. Wizytówką gospodarstwa jest towarowy sad czereśniowy.

Zwierzęta hodowane w gospodarstwie to: owce (olkuska, czarnogłówka, suffolk), konie huculskie, kury (zielononóżka kuropatwiana, polbary), drób (kaczki, perliczki, gęsi), ryby oraz pszczoły.

I miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

I miejsce w województwie świętokrzyskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Krzysztof Bednarz

Leszków 27
27-545 Włostów
tel. +48 15 869 14 70

Gospodarstwo Pana Krzysztofa Bednarza liczy 14,66 ha. Ukierunkowane jest głównie na produkcję warzyw gruntowych i ziół (9,20 ha) m.in.: dyni zwyczajnej, buraka ćwikłowego, kapusty głowiastej białej, rabarbaru, poru, kopru włoskiego i ogrodowego, pietruszki naciowej oraz lebiodki. Uprawiane jest również zboże i rośliny pastewne z przeznaczeniem na paszę dla zwierząt.

W gospodarstwie prowadzony jest także wielogatunkowy chów zwierząt: krowy mamki, trzoda chlewna, konie-kuce, drób m. im. zielononóżki oraz gęś puławska. Dodatkowo wytwarzany jest biohumus przy udziale dżdżownic kalifornijskich.

Warzywa i zioła tu wyprodukowane są sprzedawane zarówno do firm krajowych jak też i zagranicznych.

Innowacją w gospodarstwie jest wypalacz gazowy własnej konstrukcji (na 8 butli) wykorzystywany do zwalczania chwastów w uprawie warzyw. Ponadto Pan Krzysztof Bednarz zamontował 2 kolektory słoneczne, które są wykorzystywane na cele gospodarcze.

Gospodarstwo znajduje się w sieci ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych, które prowadzi działalność szkoleniową dla doradców i rolników oraz młodzieży szkolnej.

Gospodarstwo zdobyło I miejsce Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za stoisko z produktami ekologicznymi na I dożynkach ekologicznych w Bogorii w 2007 r.

I miejsce w województwie warmińsko-mazurskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

Tadeusz Kawa

Zaścianki 10
14-420 Młynary
+ 48 55 248 67 10
www.vitalis.elblag.pl

Pan Tadeusz Kawa prowadzi 75-hektarowe gospodarstwo ekologiczne. W gospodarstwie prowadzony jest wielogatunkowy chów zwierząt w oparciu o własną powierzchnię paszową. Wiodącym gatunkiem jest bydło ras mięsnych: Galloway, Highlander i Aubrac. Obecnie stado liczy 58 szt. Ponadto hodowane są konie zimnokrwiste w typie sztumskim do prac pociągowych, konie rasy wielkopolskiej pod siodło i do celów turystycznych oraz konie trakeny i kuce. Łącznie utrzymywanych jest 17 sztuk koni. Oprócz przedstawionych zwierząt w gospodarstwie są utrzymywane zwierzęta innych gatunków m.in.: lamy, osiołki, kozy, owce, kury i króliki.

Gospodarz ściśle współpracuje z Instytutem Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach, w zakresie doboru mieszanek traw z motylkowatymi, ich pielęgnacji i zbioru. Dodatkowo Pan Tadeusz Kawa prowadzi działalność agroekoturystyczną w obiektach powstałych po modernizacji stodoły i budynków gospodarczych.

Obiekty i zabudowania gospodarcze są odnowione i zmodernizowane, niektóre z nich ogrzewane z własnego systemu grzewczego z wymiennikami ciepła zasilanego zrębkami, trocinami lub najgorszej jakości zbożem. Gospodarstwo posiada własną biologiczną oczyszczalnię ścieków. Godnym zauważenia jest fakt, że rozpoczęto tu przygotowania do instalacji dachowych kolektorów słonecznych.

Współpracą między panem Tadeuszem Kawą a uczelniami wyższymi umożliwia prowadzenie badań naukowych z zakresu ekologicznych metod produkcji.

I miejsce w województwie wielkopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

„Eko-Raj” Maciej Tomczak

Daninów 15
62-530 Kazimierz Biskupi
tel.+48 63 24 11 791

Gospodarstwo rolne Pana Macieja Tomczaka liczy sobie 18,35 ha, w tym 8,56 ha grunty orne, 1,05 ha użytki zielone i 1,60 ha sady. Ukierunkowane jest ono na produkcję truskawek i warzyw. W gospodarstwie można nabyć najwyższej jakości produkty rolne.

„Eko-Raj” to również ekologiczne gospodarstwo w którym można w sposób praktyczny poznać tajniki ekologicznej produkcji rolnej oraz zasady współżycia zgodne z prawami przyrody.

Gospodarstwo stanowi bazę dydaktyczną oraz praktyczną dla osób pragnących poznać zasady produkcji ekologicznej. Jest ono miejscem przyjmowania grup szkoleniowych oraz odbywania praktyk przez uczniów i studentów.

Gospodarstwo „Eko-Raj” znajduje się w sieci ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych.

I miejsce w województwie zachodniopomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologia-środowisko” w 2009 roku

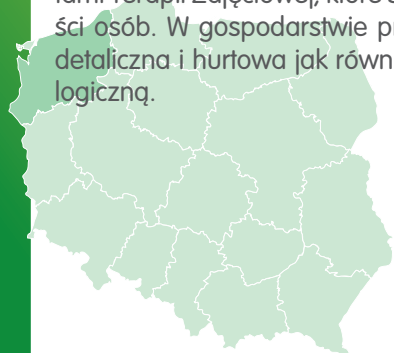
Spółka Rolnicza Juchowo Sp. z o.o.

Juchowo 54 a
78 - 446 Silnowo, gm. Borne Sulinowo
woj. zachodniopomorskie
tel. +48 94 37 538 21 fax. +48 94 37 538 22
email: info@juchowo.org

Gospodarstwo Biodynamiczne Juchowo od 2003 roku prowadzone jest metodą ekologiczną i biodynamiczną. Najwyższą jakość produkcji zdrowej żywności ekologicznej potwierdzają posiadane certyfikaty - Demeter nr 25012 oraz Bioekspert 05 1204 09.

Powierzchnia gospodarstwa wynosi 1850 ha w tym - 1288 ha upraw łącznie z łąkami - 10 ha uprawy ogrodnicze - 260 ha łąki torfowe - 110 ha lasy, skupiska drzew, krzewy. W gospodarstwie uprawiane są nowe różne odmiany zbóż (żyto Lichtkorn, jęczmień jary, pszenica ozima, jęczmień ozimy) oraz warzyw, rozmnażany jest również materiał siewny m.in., jęczmień, orkisz, żyto, owies, saradela, groch, wyka, len, gryka, łubin. Na otwartej przestrzeni oraz w dwóch tunelach foliowych uprawiane są zioła oraz około trzydzieści rodzajów warzyw. W gospodarstwie prowadzony jest ekologiczny chów bydła obejmuje, 250 szt. krów mlecznych, 50 szt. byków, 16 szt. byków zarodowych oraz 450 szt. młodego bydła.

Gospodarstwo współpracuje z czterema Warsztatami Terapii Zajęciowej, które skupiają łącznie czterdzieści osób. W gospodarstwie prowadzona jest sprzedaż detaliczna i hurtowa jak również rozwija edukację ekologiczną.

I miejsce w województwie dolnośląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

**Gospodarstwo „Eko-Ar”
Anna i Mirosław Lech**

57 – 343 Lewin Kłodzki
Jarków 9
tel./fax. +48 74 869 89 69
e-mail. biuro@eko-aronia.pl

Państwo Anna i Mirosław Lech są właścicielami prawie 33 hektarowego gospodarstwa ekologicznego, położonego w Jarkach koło Lewina Kłodzkiego. Państwo Anna i Mirosław Lech specjalizują się w uprawie aronii, której plantacja leży na stokach Gór Orlickich na wysokości 600 m n.p.m. i zajmuje powierzchnię 18,90 hektarów. Produkty z gospodarstwa sprzedawane są we własnym sklepiku, w którym oferuje się zróżnicowaną i bogatą gamę ekologicznych certyfikowanych produktów towarowych. Są to znane i już uznane produkty na rynku lokalnym, krajowym i zagranicznym. Produkty z gospodarstwa są kierowane do szerokiej grupy odbiorców. Są nimi zarówno klienci indywidualni, kupujący w celach leczniczych, kuracjusze i turyści. Oferowane są także różne zestawy produktów, gustownie opakowane, mogące być dobrym i zdrowym prezentem. Gospodarstwo ma stu procentowy zbył na swoje produkty.

I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Radosław Gawinecki

Narkowo 1,
88-210 Dobrze
tel. +48 54 2850708, tel.kom. +48 782544 497
email: radekgawinecki@wp.pl

rodzaju festynach, konferencjach czy targach promuje produkty ekologiczne przybliżając ich zalety konsumentom.

Gospodarstwo Pana Radosława Gawineckiego zajmuje powierzchnię 20 hektarów użytków rolnych i od 1993 roku wytwarza produkty certyfikowane. W 2008 roku gospodarstwo zostało wpisane na krajową listę demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych w Polsce. Gospodarstwo jest bardzo dobrym przykładem gospodarstwa wielokierunkowego. W gospodarstwie od 18 lat prowadzona jest uprawa bezorkowa - uprawa gleby odbywa się poprzez stosowanie grubera, brony talerzowej i brony zrywkowej. Płody rolne uzyskane w gospodarstwie wykorzystane są jako baza żywieniowa dla hodowanych zwierząt: stada bydła, koni oraz trzody chlewnej a także drobiu. Gospodarstwo utrzymuje bydło rasy simental, bydło skandynawskie, polska – czerwona a także mieszańce. Mleko sprzedawane jest do mleczarni a częściowo wykorzystywane do przetwórstwa serów żółtych i twarogowych w systemie domowym. Gospodarstwo oferuje konsumentom m.in.:

- sery: sery żółte, twaróg z czosnkiem, gomółki serowe z ziołami, masło
- przetwory: powidła śliwkowe, konfitura płatków róży, konfitura z zielonych pomidorów, konfitura z wiśni, mus jabłkowy, gruszka kandyzowana
- chleb, ciasta i inne wypieki na bazie produktów ekologicznych.

Produkty ekologiczne wytworzone w gospodarstwie brały udział w licznych konkursach, w których zostawały wyróżnione licznymi nagrodami. Pan Radosław Gawinecki poprzez swój aktywny udział na różnego

I miejsce w województwie lubelskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Tadeusz Kowalik

24 – 103 Żyrzyn
Osiny 105
tel. +48 81 881 72 37

Gospodarstwo Pana Tadeusza Kowalika położone jest w miejscowości Osiny, gmina Żyrzyn w powiecie puławskim. Powierzchnia ogólna gospodarstwa wynosi 36,00 hektarów w tym 34,00 hektarów zajmują użytki rolne. Gospodarstwo Państwa Kowalików wpisane jest do bazy demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych. Od wielu lat z dużym powodzeniem zajmuje się produkcją owoców miękkich i ziół na które ma stałych odbiorców. W gospodarstwie uprawiane są: truskawki (3,11ha), maliny (2,1ha), porzeczki (4,65ha), aronia (1,50ha), arcydzięgiel litwor (1,78 ha), kozłek lekarski (2,14ha) oraz gorczyca (4,93ha).

Pan Tadeusz Kowalik od początku korzystał z programów pomocowych tj. sapard oraz działanie modernizacja gospodarstw rolnych. Pan Tadeusz, żeby podnieść jakość surowca sam skonstruował specjalną suszarnię do ziół. Swoje gospodarstwo promuje w audycjach radiowych i telewizyjnych.

I miejsce w województwie lubuskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Ekologiczne Gospodarstwo Rolne Przetwórstwo rolno-spożywcze Anna Kuziemska

Osiecznica ul. M. Konopnickiej 17,
66-600 Krosno Odrzańskie
tel. + 48 68 383 70 74
email: a.kuziemska@wp.pl

Pani Anna Kuziemska prowadzi gospodarstwo o powierzchni 80 hektarów w tym grunty własne 61,49 hektarów. Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji roślin jagodowych, mianowicie truskawki, porzeczki, aronii, maliny oraz rabarbaru.

Od 1990 roku w gospodarstwie zaczęto wprowadzać ekologiczne metody produkcji a w 1993 roku uzyskano pierwszy certyfikat zgodności produkcji z kryteriami rolnictwa ekologicznego wydany przez Stowarzyszenie EKOLAND. W ślad za tym nastąpił pierwszy eksport produktów do Unii Europejskiej. Całość produkcji jest eksportowana po wstępnej obróbce i zamrożeniu. Gospodarstwo Pani Anny Kuziemskiej otrzymało również liczne nagrody i wyróżnienia m.in.

- I miejsce w konkursie gminnym „Estetyczna wieś, zagroda rolna i mieszkalna” w roku 1995, 1999 i 2003,
- III miejsce w konkursie wojewódzkim „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” w roku 1999 i 2001 rok, w roku 2006 gospodarstwo Pani Anny otrzymało wyróżnienie,
- I miejsce w konkursie regionalnym AGROLIGA w kategorii ROLNIK w 2003 roku,
- w 2005 roku Pani Anna otrzymała odznakę honorową „Zasłużony Dla Rolnictwa”,
- w 2006 rok Pani Anna otrzymała puchar Marszałka Województwa lubuskiego za osiągnięcia gospodarcze i promocję województwa.

**II miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

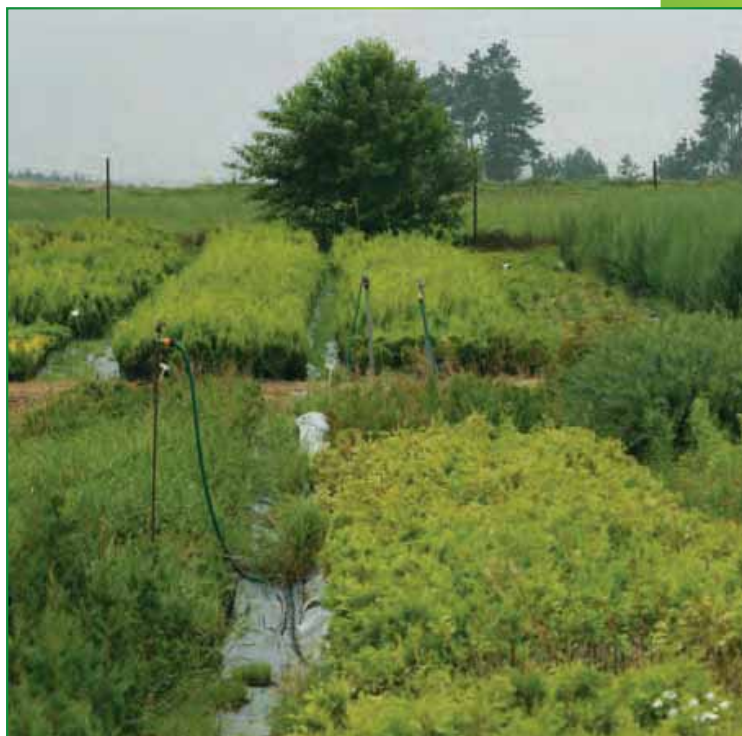
**I miejsce w województwie łódzkim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

Wojciech Piasecki

Górki Małe, ul. Dworska 33
95-080 Tuszyń
Tel. +48 42 614 41 20
+48 604 437 657

Gospodarstwo ekologiczne Pana Wojciecha Piaseckiego specjalizuje się w uprawach sadowniczych o różnorodnej strukturze upraw: 130 hektarów aronii, 25 hektarów czarnej porzeczki, 8 hektarów jabłoni oraz 0,5 hektara wiśni.

W gospodarstwie uprawiane są różne odmiany jabłoni: głoście, kortland, lobo, pilot i inne a w nowych nasadzeniach preferowane są odmiany odporne na choroby. Wielkość plonów to ok. 8ton/hektar owoców jagodowych i ok.25ton/hektar jabłek. Owoce pochodzące z plantacji są następnie suszone i wykorzystywane do produkcji herbat owocowych we własnej przetwórni. W gospodarstwie Pana Wojciecha Piaseckiego prowadzona jest także ekologiczna szkółka sadzonek oraz uprawia się krzewy ozdobne. Zarówno w gospodarstwie jak i przetwórstwie cały czas kładzie się nacisk na jakość produktów także poprzez udoskonalanie i modernizację linii produkcyjnej.

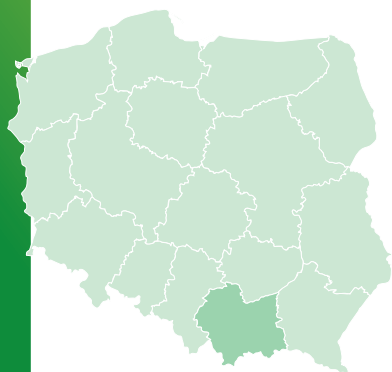
I miejsce w województwie małopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Anna i Adam Susek

32-652 Bulowice
Bulowice, ul. Krakowska 68
tel. +48 33 846 56 03
e-mail. adamsusek@gmail.com

Państwo Anna i Adam Susek posiadają gospodarstwo o powierzchni 4,56 hektarów w tym użytków rolnych jest 3,50 hektara. W gospodarstwie uprawiane są owoce oraz warzywa, w tym również warzywa pod folią. Gospodarze prowadzą hodowlę kur zielononózek oraz brojlerów w liczbie 200 szt. Państwo Anna i Adam Susek w perspektywie planują poszerzenie zakresu i wielkości sprzedaży.

Gospodarstwo można stawiać jako przykład gdyż dzięki doskonałemu zarządzaniu procesem prowadzenia pracochłonnych upraw osiąga się tu zamierzone efekty. W gospodarstwie prowadzone jest również małe przetwórstwo, a wytworzone produkty są sprzedawane w okolicznych miejscowościach. Gospodarze biorą udział w targach i konkursach otrzymując regularnie różne nagrody i wyróżnienia.

Wyróżnienie na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

I miejsce w województwie mazowieckim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

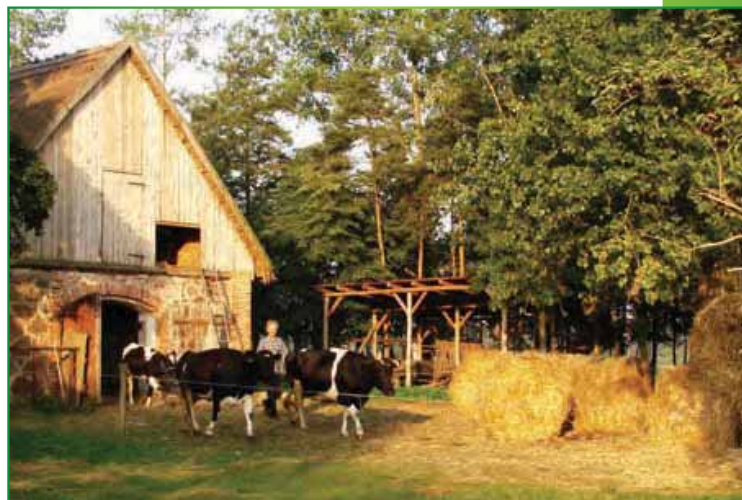
Ewa Smuk Stratenwerth i Peter Stratenwerth

Grzybów 1
09-533 Słubice
tel. +48 24 277 81 96
email: ewapeter@poczta.onet.pl

Gospodarstwo Państwa Ewy Smuk Stratenwerth i Petera Stratenwerth jest ekologicznym gospodarstwem wielokierunkowym. Ma ono powierzchnię 22,89 hektarów w tym użytki zielone zajmują 1,41 hektarów, grunty orne 16,95 hektarów oraz inne – 4,63 hektarów. Produkcja zwierzęca w gospodarstwie obejmuje chów kóz rasy mlecznej 45 sztuk z pełnym nastawieniem na wytwarzanie sera szwajcarskiego – twardego, chów krów mlecznych - 3 krowy oraz 3 jałówki a także 2 konie. Produkcja roślinna w gospodarstwie Państwa Stratenwerth obejmuje mieszanki traw z motylkowymi, pszenica-orkisz, żyto, mieszanki zbożowo-strączkowe, łubin, gorczyca, facelia, buraki pastewne. Gospodarstwo specjalizuje się głównie w produkcji zbóż, mleka koziego i krowiego. Gospodarze prowadzą również ekologiczną piekarnię.

W gospodarstwie stosowane są rozwiązania służące ochronie środowiska takie jak: kolektory słoneczne do ogrzewania wody w budynku, w którym mieści się ekologiczna piekarnia oraz trzcinowa oczyszczalnia ścieków. W piekarni produkuje się rocznie ok. 45 000 bochenków chleba w różnych asortymentach. Do ciasta chlebowego nie dodaje się żadnych polepszaczy ani konserwantów. Ponadto w gospodarstwie produkowany jest też ser szwajcarski na potrzeby własne oraz osób odwiedzających gospodarstwo na poziomie ok. 1 tony rocznie w trzech asortymentach, kozi, kozio-krowi, krowi. Pani Ewa Smuk Stratenwerth i Peter Stratenwerth aktywnie angażują się w działalność edukacyjną wpływającą na wzrost świadomości ekologicznej poprzez działal-

ność w Stowarzyszeniu Ekologiczno-Kulturalnym „Ziarno”. Państwo Stratenwerth prowadzą również szereg kursów, warsztatów oraz organizują uroczystości, koncerty i wystawy, wizyty studyjne a także wydają lokalną gazetkę „Wieści znad Wisły”. Za swoją dotychczasową działalność Pani Ewa Smuk Stratenwerth i Peter Stratenwerth otrzymali wiele wyróżnień i nagród.

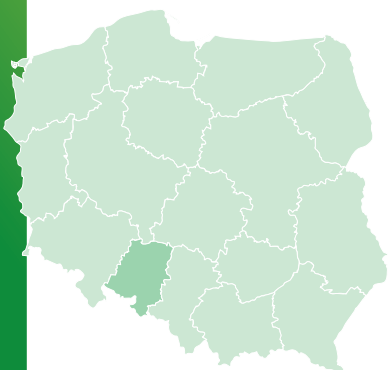

I miejsce w województwie opolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Tadeusz Januszewski

Przygorzele 1
46-112, Świerczów
tel. +48 77 419 62 93, kom. +48 509 342 978
e-mail: jantar.eko@wp.pl;
www.ekologiczne-owoce-i-warzywa.com.pl

Gospodarstwo Pana Tadeusza Januszewskiego zajmuje powierzchnię 65,28 hektarów w tym gruntów ornych jest 32,78 hektarów oraz sadów 26,51 hektarów. Gospodarstwo wytwarza certyfikowane produkty od 2007r. W gospodarstwie uprawiane są owoce: jabłka, grusze, śliwy, truskawki, czereśnie, maliny, nektaryny, śliwo morele a także arbuzy. W produkcji warzywniczej uprawiane są: kapusta, kapusta pekińska, sałata, rzodkiewka, szczypiorek, pietruszka, marchew, marchew, burak, marchew, skorzonera; por, seler, fasolka, ogórek, pomidor, papryka oraz bakłażan.

I miejsce w województwie podkarpackim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Marek Kruk

Szczytna 58C
37-500 Jarosław
tel. +48 16 621 95 97

Pan Marek Kruk prowadzi 4,86 hektarowe gospodarstwo, specjalizuje się w uprawie maliny odmiany Polka i Polana. Gospodarz prowadzi także działalność pozarolniczą. W ramach gospodarstwa prowadzona jest również działalność w zakresie skupu truskawek i malin oraz świadczy usługi chłodnicze. Gospodarstwo posiada nowoczesną linię chłodniczą w pełni wyposażoną w potrzebne urządzenia i własną bazę transportową. Większość produkcji przeznaczona jest na rynek zagraniczny. Główni odbiorcy to partnerzy z Holandii, Niemiec a także z USA.

Pan Marek Kruk w 2009 r., został laureatem i zajął II miejsce w kategorii indywidualnej w ogólnopolskim konkursie „Sposób na sukces” na najlepsze działanie kreujące przedsiębiorczość i tworzące nowe miejsca pracy.

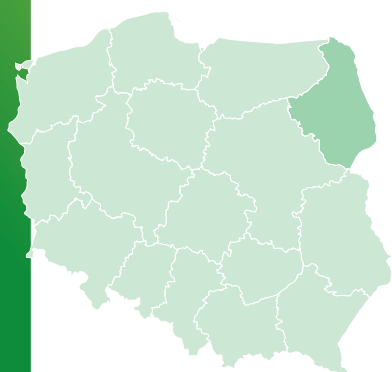

I miejsce w województwie podlaskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Alina Romaniuk

17-200 Hajnówka
Nowokornino 59
e-mail: kornin@wp.pl
tel. kom. +48 665656056

Pani Alina Romaniuk posiada gospodarstwo o całkowitej powierzchni 70,62 hektary, w tym użytki rolne zajmują 60,77 hektary. W gospodarstwie Pani Aliny Romaniuk na powierzchni 6 hektarów uprawiane są zioła: melisa lekarska, ostropest plamisty, rożeniec górski, serdecznik pospolity, szanta zwyczajna oraz jeżówka purpurowa. Uprawy sadownicze zajmują ponad 11 hektarów w tym: porzeczka czarna i czerwona, aronia, jarząb pospolity oraz głóg. Ponadto uprawiany jest orkisz, gryka zwyczajna, ziemniaki oraz rośliny motylkowe: lucerna i koniczyna czerwona, z których robiony jest susz. Zioła i koniczyna suszone są we własnej suszarni. Produkty z gospodarstwa sprzedawane są głównie poprzez Grupę Producentką NATURA do firm zielarskich. Obecnie susze z zielonek sprzedaje się również do innych gospodarstw ekologicznych. W perspektywie Pani Alina Romaniuk planuje sprzedaż do Stanów Zjednoczonych z przeznaczeniem do przemysłu farmaceutycznego.

**III miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

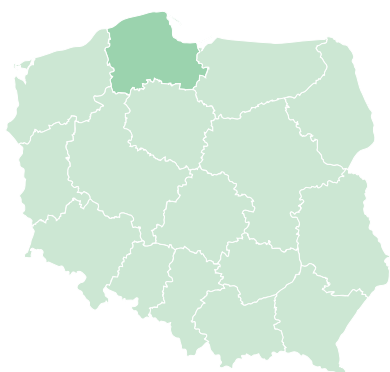
**I miejsce w województwie pomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

Danuta i Jacek Plotta

Trzcińsk 30A
83-209 Godziszewo
tel. +48 58 588 17 54

Powierzchnia całkowita gospodarstwa Państwa Danuty i Jacka Plotta wynosi 135 hektarów. W roku bieżącym pan Jacek Plotta przeznaczył 20 hektarów pod uprawę owsa, a 2 hektary pod uprawę koniczyny. Jest to część nasienna gospodarstwa. Nasiona z tego arealu są przeznaczone na sprzedaż jako kwalifikowany, ekologiczny materiał siewny. Pozostała część produkcji roślinnej to: zboża i rośliny motylkowe z przeznaczeniem na paszę w ekologicznym chowie tuczników.

W gospodarstwie prowadzony jest chów tuczników w cyklu zamkniętym, gdzie stado podstawowe liczy 20 loch. Są one utrzymywane w innowacyjnej technologii tzw. chowie pastwiskowym. Roczna produkcja ekologicznych tuczników w gospodarstwie to 350 sztuk. Są one sprzedawane do przetwórci ekologicznych.

I miejsce w województwie śląskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Gospodarstwo Jaworze, ZDIZ Grodziec Śląski Jaworze

ul. Zaciszna
43-384 Jaworze
tel. +48 33 815 41 06
email: poczta@zdgrodziec.edu.pl

Powierzchnia certyfikowanych upraw tego gospodarstwa wynosi – 120,23 hektarów użytków rolnych, natomiast powierzchnia w trakcie przestawiania (2 rok) to 70,68 hektarów użytków rolnych.

W gospodarstwie przywiązuje się dużą wagę do utrzymania bioróżnorodności. Wśród trzody chlewnej występują rasy m.in. złotnicka pstra, puławska. Certyfikowana produkcja zwierzęca obejmuje również: żywca wołowy i cielęcy (bydło rasy: limousine, polska czerwona, bydło holsztyno-fryzyjskie), żywca jagnięcy i barani (owca czarnogłówna, górska, pogórza – linia mięsna dla regionu karpackiego oraz wrzosówka, olkuska i Romanowska) a także mleko. Do produkcji roślinnej certyfikowanej należą: zboża: owies, pszenica, pszenżyto, jęczmień, mieszanki zbożowe (pszenica i jęczmień), motylkowe i mieszanki zbożowo-strączkowe, koniczyna z trawami, zielonka pastwiskowa.

W gospodarstwie prowadzone są liczne prace naukowo-badawcze z zakresu rolnictwa ekologicznego m.in. model chowu świń w gospodarstwach ekologicznych – dobór ras i utrzymanie, wdrożenie do produkcji tuczu jagniąt mieszańcowych w oparciu o pasze (zielonki, kiszonki) wyprodukowane w warunkach rolnictwa ekologicznego, wpływ stosowania allopatycznych środków profilaktycznych na wyniki produkcyjne w chowie świń, wpływ ekologicznego żywienia krów rasy nizinnej czerwono-białej na produktywność i skład mleka, opracowanie i weryfikacja systemów chowu zwierząt w warunkach rolnictwa ekologicznego, wpływ ekologicznego

sposobu użytkowania pastwisk górskich na skład botaniczny runi, a tym samym na jakość produktów zwierzęcych.

W gospodarstwie prowadzona jest również sprzedaż zakładom uboju zwierząt, rolnikom oraz innym odbiorcom, sprzedaż hurtowa i detaliczna żywca jagnięcego, baraniego, wołowego, cielęcego i wieprzowego, sprzedaż hurtowa mleka, sprzedaż detaliczna zwierząt do chowu – w tym eksport. Sprzedaż produktów ekologicznych we własnym sklepie firmowym w Bielsku-Białej, mięsa – jagnięcego, baranina, cielęcina, wołowina, wędliny. Sprzedaż mięsa do produkcji wędlin zakładom przetwórstwa mięsnego oraz na zamówienie do zajazdów i restauracji.

I miejsce w województwie świętokrzyskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Pan Krzysztof Król

Brzeście 36a
26-120 Bliżyn
tel. +48 15 869 14 70

Pan Krzysztof Król prowadzi 16,72 hektarowe gospodarstwo, ukierunkowane głównie na produkcję owoców borówki amerykańskiej. Gospodarstwo Pana Krzysztofa Króla specjalizuje się również w produkcji sadzonek borówki amerykańskiej w doniczkach, oferując jednocześnie pomoc przy zakładaniu plantacji.

Na pozostałej części gospodarstwa uprawiane są zboża z przeznaczeniem na paszę dla zwierząt. Na uwagę w gospodarstwie zasługuje stado zachowawcze owiec rasy świniarka. Stado to liczy 39 matek, 3 tryki rozplodowe oraz 20 sztuk „młodzieży”.

Gospodarstwo Pana Krzysztofa Króla prowadzi również usługi agroturystyczne.

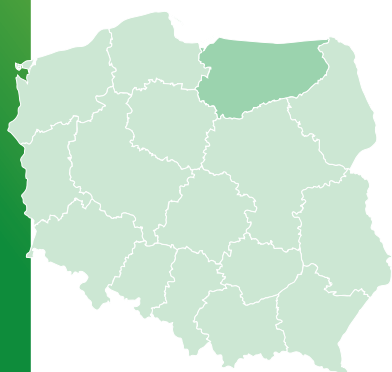
**I miejsce na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne
w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

**I miejsce w województwie warmińsko-mazurskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo
ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku**

Alfred Wenclawski

Dąbrówka 1/2
11-130 Orneta,
tel. +48 55 242 43 08

Pan Alfred Wenclawski od 2001 roku prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni 372,24 hektarów, w tym 351,39 hektarów zajmują użytki rolne. Produkcja roślinna w gospodarstwie Pana Alfreda Wenclawskiego ma charakter towarowej produkcji nasiennej, uprawia się głównie pszenicę ozimą, orkisz i żyto a z roślin strączkowych łubin słodki i groch. W 2009 roku struktura zasiewów przedstawiała się następująco: pszenica ozima (Capo)- 81,99 ha; orkisz- 92,85 ha; żyto ozime – 33,60 ha; koniczyna czerwona- 101,81 ha, trawy nasienne 41,60ha. Ze względu na wielkość oraz strukturę upraw gospodarstwo Pana Alfreda Wenclawskiego jest wyposażone w wydajną dwukomorową suszarnię czyszczalnię, oraz zmechanizowaną baterię silosów o łącznej pojemności 3200 ton.

I miejsce w województwie wielkopolskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

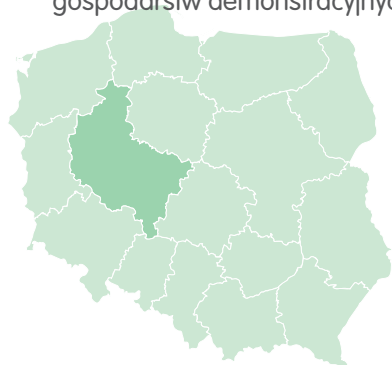
Tomasz Kupaj

Łatowice-Kęszyce 10
63-405 Sieroszewice
tel. +48 62 73 96 558

Gospodarstwo ekologiczno-hodowlane Pana Tomasza Kupaja zajmuje powierzchnię 16,38 hektarów, w tym gruntów ornych 12,12 hektarów i użytków zielonych 2,38 hektarów. Gospodarstwo od 2001 roku posiada certyfikat rolnictwa ekologicznego. Gospodarstwo głównie specjalizuje się w utrzymaniu stad hodowlanych ras rodzimych świń rasy Złotnicka Pstra (rocznie sprzedaż 120 tuczników i około 100 szt. prosiąt), owiec rasy Wielkopolska oraz królików rasy Popiełański Białe (żywiec króliczy około 100 szt). Produkcja roślinna w gospodarstwie Pana Tomasza Kupaja w całości podporządkowana jest produkcji zwierzęcej.

Pan Tomasz Kupaj aktywnie działa w Klubie Ekologicznym, uczestniczy w licznych szkoleniach, seminariach wyjazdowych, podnosi systematycznie i z dużym zaangażowaniem swoją wiedzę i zdobywa nowe umiejętności. Współpracuje z Uniwersyteciem Przyrodniczym w Poznaniu, Polskim Związkiem Hodowców Owiec i Kóz, Krajowym Centrum Zwierząt Futerkowych.

Gospodarstwo znajduje się w sieci ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych.

Wyróżnienie na etapie krajowym w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

I miejsce w województwie zachodniopomorskim w konkursie na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w 2009 roku

Lidia Ordysińska

72-003 Dobra
Wołczkowo, ul. Zielona 4
tel. +48 91 311 31 97
email: kozigrodek@gmail.com

Gospodarstwo Pani Lidii Ordysińskiej zajmuje powierzchnię 36,50 hektarów użytków rolnych w tym 10,50 hektarów zajmują grunty orne a 26 hektarów trwałe użytki zielone. Gospodarstwo Pani Lidii Ordysińskiej posiada własną „mleczarnię”, mleko pozyskiwane jest od 100 dojących kóz. Demonstracyjne gospodarstwo ekologiczne „KOZI GRÓDEK” w Wołczkowie pod Szczecinem już od 1994 roku zaprasza na mleko i sery kozie. W gospodarstwie prowadzone są szkolenia z zakresu ekologii, gospodarowania metodami ekologicznymi, chowu i hodowli kóz zarówno dla studentów, uczniów jak i grup zorganizowanych. „KOZI GRÓDEK” odwiedzają wycieczki z całej Europy, odbywają się tutaj praktyki studenckie i uczniowskie. Gospodyni współpracuje z Akademią Rolniczą w Szczecinie oraz ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Pani Lidia Ordysińska przyjmuje również studentów z innych państw na praktyki w ramach programu „ERASMUS”. W gospodarstwie prowadzone są również prace badawcze i na podstawie obserwacji i doświadczeń tu przeprowadzanych powstają m.in. prace magisterskie i doktoranckie.

Produkty wytwarzane w gospodarstwie jak też samo gospodarstwo było już wielokrotnie doceniane i nagradzane. Należy zaznaczyć tu nominację do „Złotej perły” za serek kozii twarogowy, III miejsce w IX edycji konkursu ogólnopolskiego „Sposób na sukces” promującym innowacje w miejscowościach do 20 tys. Mieszkańców czy nagrodę w konkursie „Nagroda za innowację dla kobiet pracujących w rolnictwie”.

Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

W 2010 roku odbyła się I edycja konkursu Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym. Organizatorem konkursu jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ideą organizacji konkursu jest rozpowszechnianie wiedzy na temat ekologicznego systemu gospodarowania wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zainteresowanie młodzieży rolnictwem ekologicznym, a tym samym żywnością wysokiej jakości z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na wytyczanie dalszych kierunków rozwoju produkcji ekologicznej. Uczenie podstaw ekologicznych zasad produkcji rozwija świadomość na temat tego sektora produkcji rolniczej, a tym samym wpływa na zwiększenie liczby rzeczywistych konsumentów, umiejących sprawnie poruszać się na rynku żywności ekologicznej.

Umiejętność dokonywania przez młodych ludzi wyboru pomiędzy żywnością wysokiej jakości, a innymi produktami nie pochodzącymi z produkcji ekologicznych jest obecnie cechą szczególnie pożądaną w społeczeństwie.

Pierwsza edycja konkursu przewidziana została dla uczniów z 45 szkół ponadgimnazjalnych, znajdujących się pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Finał konkursu odbył się 28 września w Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Radomiu i wyłonił pięciu zwycięzców.

I miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

I miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym zajął **Dariusz Pawlak**, uczeń Zespołu Szkół CKR w Widzewie. Nauczycielem i opiekunem przygotowującym była Pani Krawentek Joanna.

Dariusz Pawlak jest uczniem II klasy technikum w zawodzie technik mechanizacji rolnictwa. Darek ukończył pierwszą klasę ze średnią 5,4 uzyskując tytuł najlepszego ucznia ZSCKR w Widzewie oraz stypendium Premiera. Jest osobą ambitną, pracowitą i koleżeńską. Posiada szerokie spektrum zainteresowań, od przyrodniczych po sportowe i humanistyczne. Jest laureatem konkursów powiatowych z zakresu matematyki i języka polskiego. Jego największą pasją jest pszczelarstwo (hoduje 6 rodzin pszczelich). Jego szcze-

gólnym zainteresowaniem jest również technika rolnicza. Na bieżąco czyta czasopisma fachowe związane z tą tematyką. Po ukończeniu szkoły planuje studiować na uczelni rolniczej i związać swoją przyszłość ze środowiskiem wiejskim. Pochodzi z miejscowości Jerwonice, gmina Lutomiersk, woj. łódzkie. Rodzice Marzena i Sławomir Pawlak prowadzą gospodarstwo rolne specjalizujące się w chowie krów mlecznych.

Joanna Krawentek - opiekun laureata, nauczycielka przedmiotów zawodowych - podstawy rolnictwa, produkcja i pozyskiwanie surowców rolniczych. W zawodzie pracuje od 28 lat. Ukończyła Wydział Rolniczy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a także studia podyplomowe z zakresu ochrony środowiska na Uniwersytecie Łódzkim i rolnictwa ekologicznego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Interesuje się literaturą, turystyką i ogrodnictwem. Wypromowała wielu zwycięzców i finalistów konkursów i olimpiad różnych szczebli z zakresu rolnictwa ekologicznego, ochrony środowiska.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie istniejący od roku 1946 posiada 65-letnią bogatą tradycję i dorobek dydaktyczny i naukowy. Położony pomiędzy dwoma dużymi miastami Łodzią i Pabianicami cieszy się dużym zainteresowaniem uczniów i ich rodziców. Od momentu przejęcia w roku 2008 przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dzięki doposażeniu szkoły w nowoczesny sprzęt, maszyny i inne pomoce dydaktyczne oraz znaczącą poprawą bazy techno-dydaktycznej, popularność szkoły znacznie wzrosła. Jednakże największym atutem szkoły jest kadra pedagogiczna. Zespół znakomitych nauczycieli potrafiących przekazać wiedzę i postawić wymagania na wysokim poziomie w sposób przyjazny i motywujący, wspomagając uczniów i indywidualizując proces dydaktyczny w zależności od potrzeb poszczególnych uczniów. ZSCKR w Widzewie to szkoła przyjazna dla uczniów i ich rodziców, stąd też nie brakuje kandydatów. W skład ZSCKR wchodzi szkoła kształcąca w wielu zawodach. Dyrektorem ZSCKR jest mgr inż. Arkadiusz Bielecki, wicedyrektorem mgr inż. Maria Stusio oboje są absolwentami szkoły w Widzewie.

ZSCKR w Widzewie posiada znaczące osiągnięcia. W historii szkoła posiadała wielu laureatów i finalistów olimpiad, konkursów z różnych branż sektora rolnego. W ostatnich latach dwukrotnie tytuł najlepszej szkoły kształcącej w zawodzie technik architektury krajobrazu w Ogólnopolskich Zawodach Architektury Krajobrazu (2009 i 2010), II miejsce Ogólnopolskim Konkursie „Promocja PROW 2007/2013 w szkole”, tytuły finalistów w OWiUR i inne.

Absolwenci szkoły pełnili i pełnią nadal najwyższe funkcje w administracji publicznej np. senatorów, posłów, wojewody, marszałka województwa, starostów, wójtów i inne znaczące funkcje kierownicze. Jednakże większość absolwentów wykonuje wyuczony zawód prowadząc gospodarstwa i przedsiębiorstwa w rolnictwie oraz szeroko rozumianym agrobiznesie.

II miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

II miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym zajął **Andrzej Misiak**, uczeń Zespołu Szkół CKR w Brzostowie.

Nauczycielem i opiekunem przygotowującym do konkursu był **Jasiński Roman**

Andrzej Misiak - rocznik 1991. Uczeń klasy IV technikum w zawodzie technik rolnik. Jest jednym z najlepszych uczniów szkoły - w poprzednim roku szkolnym osiągnął drugą lokatę (średnia ocen 4,95); zawsze aktywnie uczestniczy w szkoleniach i innych zajęciach pozaszkolnych. Godnie reprezentuje szkołę w konkursach: biologicznych (ekologicznych), Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Rolniczych w bloku produkcja roślinna, konkursach dotyczących PROW i Cross Compliance oraz Olimpiadzie Młodych Producentów Rolnych.

Jest mieszkańcem wsi Morzewo w gminie Kaczory, powiat pilski. Wspólnie z rodzicami prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni około 65 ha, specjalizujące się w produkcji trzody chlewnej. Posiada uprawnienia niezbędne do samodzielnej pracy w rolnictwie (prawo jazdy kat. BT, uprawnienia do obsługi kombajnu zbożowego, chemizacyjne). Podjął starania o przejęcie gospodarstwa rodziców w ramach programu Młody Rolnik. Po ukończeniu technikum zamierza studiować rolnictwo w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu.

Roman Jasiński – nauczyciel, opiekun laureata. Nauczyciel z 18 letnim stażem. Z wykształcenia mgr inż. zootechniki, ukończył także studia podyplomowe z biologii. Naucza w przedmiotach: produkcja zwierzęca, mikrobiologia żywności, biologia (z uprawnieniami egzaminatora egzaminu maturalnego). Obecnie pełni także funkcję kierownika praktycznej nauki zawodu oraz inspektora ds. bhp. Angażuje się w życie społeczne gminy Miasteczko Krajeńskie; pasjonat wędkarstwa (członek zarządu koła wędkarskiego), prezes Stowarzyszenia MORENA w Brzostowie.

Zespół Szkół CKR w Brzostowie z siedzibą w XIX pałacu na Krajnie (północna wielkopolska, powiat pilski, gmina Miasteczko Krajeńskie) położonym w parku na północnym skraju doliny Noteci, posiada wieloletnie tradycje. W tym roku obchodzi 65- lecie istnienia. Czerwcowy Zjazd Absolwentów, który odbył się z tej okazji, zaszczylił swoją obecnością Pan Minister Marek Sawicki. Szkoła od początku kształci młodzież i dorosłych w zawodach związanych z rolnictwem. Organem prowadzącym szkołę od 2008 roku jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który znacząco wspiera jej rozwój. Obecny dyrektorem placówki jest mgr inż. Dariusz Kujawski, który dba nie tylko o wyposażenie sal lekcyjnych, ale także odnawia pomieszczenia internatu i rozwija przyszkolne gospodarstwo jako bazę do odbywania praktycznej nauki zawodu. Wyróżnikiem szkoły jest jej kameralny charakter oraz rodzinna atmosfera tworzona przez uczniów, nauczycieli i pozostałych pracowników. Uczęszczająca tu wyjątkowa młodzież, często mająca z uwagi wiejskiego pochodzenia trudny start życiowy, potrafi się wybić na wyżyny wiedzy i umiejętności.

III miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

III miejsce w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym zajął **Emilian Dłuski**, uczeń Zespołu Szkół CKR w Starym Lubiejewie.

Nauczycielem i opiekunem przygotowującym do konkursu był **Bloch Jan**.

Emilian Dłuski - najlepszy uczeń IV klasy w Zespole Szkół CKR w Starym Lubiejewie. Od trzech lat uzyskuje najwyższą średnią ocen w szkole powyżej 5,00. Co roku jest typowany przez radę pedagogiczną do nagrody Prezesa Rady Ministrów.

Ma na swoim koncie wiele sukcesów i wybitnych osiągnięć. W roku szkolnym 2008/2009 okazał się niesamowitą rewelacją szkoły, gdyż jako drugoklasista w etapie okręgowym Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych zajął bezapelacyjnie I miejsce w bloku mechanizacji rolnictwa, zwyciężając naj-

większą ilością punktów wśród wszystkich uczestników (109 na 120pkt). Jednocześnie zakwalifikował się do etapu centralnego XXXIII edycji OWiUR. Godnie reprezentował Zespół Szkół CKR w Starym Lubiejewie. Z radością przyjęliśmy wiadomość, że Emilian zajął II miejsce w etapie centralnym XXXIII edycji OWiUR. Jako laureat centralnego etapu olimpiady posiada już indeks na dowolną uczelnię rolniczą w Polsce. W roku szkolnym 2009/2010 zajął VI miejsce w kolejnej-centralnej edycji OWiUR. Dalsze sukcesy Emiliana Dłuskiego to zdobycie I miejsca w szkolnym etapie I Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Wiedzy o Ergonomii i Bezpieczeństwie Pracy w Rolnictwie. Jest laureatem konkursu „Jak zreformować gospodarstwo mojego ojca” organizowanego przez Fundację Schumana (2009/2010). Jego wszechstronne zainteresowania i rozległa wiedza z zakresu m.in. rolnictwa, biologii i geografii pozwoliły na dwukrotne zajęcie I miejsca w powiatowej Olimpiadzie Ekologicznej im. Wiktora Godlewskiego (2008/2009 i 2009/2010), a także zwycięstwo w szkolnym etapie XXIV Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej. Również do naszego ucznia należało I miejsce w powiatowych eliminacjach Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”. Uzyskał certyfikat europass-mobilność, przebywając z grupą najlepszych uczniów szkoły na zagranicznej praktyce w ramach programu Leonardo da Vinci. Dotychczasowe sukcesy i osiągnięcia Emiliana świadczą o jego wszechstronnym uzdolnieniu i pracowitości, choć on sam nie uważa się za wyjątkowego i twierdzi, że „jeśli człowiek posiada ambicje i chęci to może dużo wypracować”. Podejmując się konkretnego działania, konsekwentnie dąży do wyznaczonego celu i realizuje swoje marzenia. Emilian to chłopiec zdumiewająco wnikliwy, otwarty na świat i ludzi, mający ciekawą osobowość i szerokie zainteresowania, dowodem na to są sukcesy w licznych konkursach, nie tylko rolniczych.

Jan Bloch nauczyciel przedmiotów rolniczych, z ponad 20-letnim stażem. Zajmuje się również rolnictwem ekologicznym. Pan Bloch chętnie współpracuje z uczniami, którzy chcą poszerzać dodatkowo swoje wiadomości i umiejętności.

Zespół Szkół CKR w Starym Lubiejewie istnieje od 1958 roku. Od 2009 r. szkoła jest prowadzona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i kształcenie odbywa się tylko w zawodach związanych z rolnictwem. W Zespole Szkół CKR w Starym Lubiejewie uczniowie kształcą się w wielu zawodach. Szkoła posiada Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty do przeprowadzania egzaminów w zawodzie rolnik. Młodzież ma do dyspozycji dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną do nauki określonych zawodów oraz bazę informatyczną. Uczniowie zdobywają umiejętności praktyczne podczas praktyk i wyjazdów do okolicznych zakładów pracy, rolników posiadających nowoczesny sprzęt techniczny. Szkoła posiada duże doświadczenie w zakresie współpracy międzynarodowej. Organizowane były i są różnorodne praktyki zawodowe dla uczniów i staże dla absolwentów w Szwajcarii, w Niemczech, Grecji. Od wielu lat szkoła współpracuje z programem Unii Europejskiej Leonardo da Vinci. Młodzież regularnie wyjeżdża na 2,3-tygodniowe staże do Niemiec, Austrii. Szkoła regularnie uczestniczy w różnych konkursach i olimpiadach. Nasi uczniowie odnosili wiele sukcesów na tych olimpiadach, wygrywali lub zdobywali czołowe miejsca, zdobywali indeksy na uczelnie.

WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym zdobył **Kamil Majchrzak**, uczeń Zespołu Szkół Rolniczych CKR w Gołotczyźnie. Nauczycielem i Opiekunem przygotowującym do konkursu był Brzozowski Andrzej.

Kamil Majchrzak - Uczeń 4 klasy technikum rolniczego w Zespole Szkół im. Aleksandra Świętochowskiego w Gołotczyźnie, gm. Sońsk, pow. ciechanowski, woj. mazowieckie. Zamieszkały w Żmijewo-Kuce, gm. Stupsk, woj. mazowieckie. Wraz z ojcem prowadzi gospodarstwo ekologiczne (z certyfikatem) o powierzchni 25 ha. W gospodarstwie prowadzona jest produkcja roślinna i zwierzęca (drób). Po ukończeniu szkoły planuje przejąć gospodarstwo i kontynuować produkcję ekologiczną. Rozważa poszerzyć działalność w zakresie produkcji zwierzęcej o chów bydła. Zainteresowania: rolnictwo ekologiczne, sport, turystyka, historia.

Andrzej Brzozowski - Kierownik kształcenia praktycznego, nauczyciel produkcji zwierzęcej z 28 letnim stażem pracy w ZSCKR w Gołotczyźnie. Inspektor jednostki certyfikującej Centrum Jakości AgroEko. Sekretarz Oddziału Północno-Mazowieckiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, członek Zarządu Koła Pszczelarskiego w Ciechanowie. Zainteresowania: pszczelarstwo (własna pasieka -33 rodziny pszczele), ornitologia (autor ekspertyz przyrodniczych), sport, turystyka (członek Towarzystwa Kajakowego Polska Litwa Estonia).

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Aleksandra Świętochowskiego w Gołotczyźnie, (gm. Sońsk, powiat. Ciechanów, woj. Mazowieckie) to szkoła z ponad 100 letnią tradycją. Fundatorzy szkół dla dziewcząt (1909 r) i chłopców (1912r) Aleksandra Bąkowska i Aleksander Świętochowski nazwali ją Bratne w myśl hasła A. Świętochowskiego wg. którego „absolwent powinien być dla ziemi synem dla ludu bratem”. Od 2008 roku organem prowadzącym jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Szkoła dysponuje nowoczesną bazą dydaktyczną. Uczniowie systematycznie uczestniczą i odnoszą sukcesy w olimpiadach i konkursach rolniczych i zawodach sportowo-obronnych.

WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym

WYRÓŻNIENIE w Konkursie Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym zdobył **Michał Lewczuk**, uczeń Zespołu Szkół CKR w Jabłoni.

Nauczycielem i opiekunem przygotowującym do konkursu była Korpysz Maria

Michał Lewczuk. Rocznic 1991. Uczeń IV klasy Technikum w zawodzie technik agrobiznesu w ZSCKR im. A. Zamoyskiego w Jabłoni. Mieszka we wsi Kudry. W wolnym czasie pomaga ojcu w prowadzeniu gospodarstwa specjalizującego się w produkcji mleka. Uczeń uczestniczył także w finale eliminacji powiatowych Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej. Po ukończeniu technikum zamierza studiować rolnictwo, a w przyszłości przejąć gospodarstwo. Rolnictwem ekologicznym zainteresował się biorąc udział w szkoleniu dla uczniów: „Przetwórstwo ekologicz-

nych surowców zbożowych na poziomie gospodarstwa”, zorganizowanym przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Radomiu.

Maria Korpysz - nauczyciel przedmiotów zawodowych. Pani Maria Korpysz od 1.IX.2006 r. pracuje w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Augusta Zamoyskiego w Jabłoni jako nauczyciel produkcji roślinnej. Kilkakrotna organizatorka etapu szkolnego Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych. Uczniowie, z którymi prowadziła zajęcia z produkcji roślinnej uzyskują bardzo dobre wyniki na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w zawodzie rolnik i technik rolnik.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Augusta Zamoyskiego w Jabłoni jest jedną z ponad 40 szkół w kraju prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Szkoła o bogatych tradycjach, istniejąca od 1952 roku. Kształci młodzież, która w przyszłości będzie decydowała o wizerunku polskiej wsi. Do szkoły trafiają uczniowie, którzy z pełną świadomością chcą związać swoje życie z rolnictwem. Uczniowie osiągają sukcesy w olimpiadach zawodowych, interesują się problemami rolnictwa. ZSCKR w Jabłoni posiada bardzo dobrą bazę dydaktyczną, m.in. salę gimnastyczną, ogród szkolny, internat na 100 miejsc, stołówkę, samochody osobowe i ciągniki do nauki jazdy i zajęć praktycznych. Dysponuje ponadto nowoczesnymi pracowniami multimedialnymi wyposażonymi w najnowszy sprzęt oraz bardzo dobrze wyposażoną bibliotekę, w której działa Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej. Swoim uczniom zapewnia się wszechstronny rozwój, proponując różne formy zajęć pozalekcyjnych, tj.: koła zainteresowań, zespoły artystyczne i sportowe. Szkoła przygotowuje do korzystania z funduszy strukturalnych oraz dopłat bezpośrednich z Unii Europejskiej. Młodzież ma też możliwość odbywania praktyk zawodowych za granicą. Ponadto, nasza placówka jest miejscem bezpiecznym, gdyż posiadamy system monitoringu składający się z kilkunastu kamer.

Ogólnopolski Konkurs na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności

Pierwsza edycja Konkursu na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności odbyła się w 2009 roku. Organizatorem Konkursu było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Konkurs skierowany był do absolwentów, którzy uzyskali dyplom uczelni wyższej w roku akademickim 2007/2008 lub 2008/2009. Do udziału zgłosiło się wielu absolwentów rodzimych uczelni rolniczych, mogących poszczycić się dużą wiedzą z zakresu ocenianej tematyki.

W 2010 roku odbyła się druga edycja konkursu na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności, którego organizatorem również było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Tym razem Konkurs skierowany został do absolwentów wyższych uczelni rolniczych, którzy uzyskali dyplom w roku akademickim zarówno 2007/2008, 2008/2009, jak i 2009/2010.

Do udziału w konkursie zgłosili się absolwenci polskich uczelni wyższych tj.: Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Uczestnicy konkursu w nadesłanych przez siebie pracach wykazali się dużą wiedzą teoretyczną i praktyczną z zakresu polityki jakości żywności.

W nagrodzonych pracach poruszone zostały zagadnienia związane z rolnictwem wysokiej jakości, w szczególności dotyczyły one rolnictwa ekologicznego i aspektów dotyczących prowadzenia systemu wsparcia finansowego rolnictwa ekologicznego w Polsce od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej oraz oceny bezpieczeństwa żywności ekologicznej pod względem zawartości mikotoksyn i ich wpływu na środowisko i zdrowie człowieka. Uroczysta gala wręczenia nagród laureatom konkursu odbywa się corocznie podczas Międzynarodowych Targów Łódzkich.

Niniejsza publikacja ma na celu przybliżenie tematów przedstawionych w nagrodzonych pracach magisterskich, jak również sylwetek ich autorów. Jednocześnie mamy nadzieję, że kontynuacja konkursu na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności spowoduje wzrost zainteresowania wśród absolwentów wyższych szkół rolniczych tematyką rolnictwa ekologicznego, systemem chronionych nazw pochodzenia, systemem chronionych oznaczeń geograficznych lub gwarantowanych tradycyjnych specjalności oraz przyczyni się do promocji rolnictwa ekologicznego.

Pani mgr Agata Wróbel

Pani Agata Wróbel jest absolwentką prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Pracę magisterską pt. „Chroniona nazwa pochodzenia w prawie wspólnotowym” napisała pod kierunkiem dr Moniki Namysłowskiej. Praca zajęła I miejsce w kategorii prac magisterskich w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności w roku 2009.

Pani Agata Wróbel dokonując analizy aktów prawnych i dorobku orzecznictwa ETS starała się przedstawić charakterystykę nazw pochodzenia jako kwalifikowanej postaci oznaczeń pochodzenia, ich pozycję i system ochrony w porządku europejskim, jak również możliwe kierunki rozwoju w prawodawstwie wspólnotowym. Nazwy pochodzenia, czyli nazwy służące oznaczaniu produktów pochodzących z określonego miejsca, takich jak np.: oscypek czy parmigiano reggiano, są częścią naszej kultury, historii, tożsamości i prawa. Mimo że koncepcja nazwy pochodzenia istnieje już od dawna, to nieustannie ulega zmianom i jest doprecyzowywana tak, aby odpowiadała zmieniającym się uwarunkowaniom rynku. Początkowo w prawie wspólnotowym regulowano istnienie nazw pochodzenia jedynie w orzecznictwie, lecz w 1992 r. została wprowadzona pierwsza regulacja dotycząca ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia. W 2006 r. zastąpiono ją nowym rozporządzeniem nr 510/2006.

Chroniona nazwa pochodzenia jest instrumentem prawnym, którego celem jest zapewnienie wyróżnienia na rynku europejskim, ale również zaistnienia na rynku światowym produktów lokalnych i regionalnych, które ze względu na swoje wyjątkowe cechy mają szansę zyskać uznanie wśród konsumentów. Na wspólnotowym rynku zauważalna jest coraz większa różnorodność produktów pochodzących ze wszystkich krajów UE. Konsument wybierając produkt kierują się różnymi czynnikami, m.in. ceną oraz jakością, a przy produktach żywnościowych niebagatelne znaczenie ma pochodzenie z określonego regionu geograficznego.

Chroniona nazwa pochodzenia jest instrumentem prawnym, którego celem jest zapewnienie wyróżnienia na rynku europejskim, ale również zaistnienia na rynku światowym produktów lokalnych i regionalnych, które ze względu na swoje wyjątkowe cechy mają szansę zyskać uznanie wśród konsumentów. Na wspólnotowym rynku zauważalna jest coraz większa różnorodność produktów pochodzących ze wszystkich krajów UE. Konsument wybierając produkt kierują się różnymi czynnikami, m.in. ceną oraz jakością, a przy produktach żywnościowych niebagatelne znaczenie ma pochodzenie z określonego regionu geograficznego.

Zdaniem autorki nazwa pochodzenia jest instytucją, która zasługuje na zdecydowanie więcej uwagi w zaistniałej obecnie sytuacji gospodarczej. Należy pamiętać, że z jednej strony świat Coca-Coli czy McDonalda stanowi zagrożenie dla różnorodności produktów, ale z drugiej strony globalizacja otwiera nowe możliwości dla wyrobów europejskich, cieszących się wysoką renomą i uznaniem na światowym rynku. Wybór towarów tradycyjnych, które cechuje wysoka jakość jest coraz częściej podyktowany ich oryginalnością i wyjątkowością, a nie jak dotąd dążeniem do zachowania zdrowego trybu życia.

Chroniona nazwa pochodzenia powinna być wyznacznikiem jakości, prestiżu i oryginalności. Dla osiągnięcia tego celu konieczne jest wdrożenie programów promocji systemu wspólnotowego oraz większe zaangażowanie ze strony stowarzyszeń producentów poszczególnych wyrobów. Komisja Europejska dostrzega potrzebę reformy systemu, co daje nadzieję na wypracowanie klarownego zespołu norm prawnych na szczeblu wspólnotowym, co w dalszej kolejności zapewni skuteczną ochronę i promocję europejskich nazw pochodzenia na arenie międzynarodowej.

Pan mgr inż. Arkadiusz Kędziora

Pan Arkadiusz Kędziora absolwent Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obronił pracę magisterską pt.: „Wykorzystanie metody ELISA do wykrywania mikotoksyn w orkisz, płaskurce i samopszy oraz produktach z orkisz”, pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Ewy Solarskiej. Praca Pana Arkadiusza zajęła II miejsce w kategorii prac magisterskich w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności w roku 2009.

Celem pracy było określenie występowania mikotoksyn przy użyciu bezpośredniego, konkurencyjnego testu ELISA w ziarnie pszenic: płaskurki, samopszy i orkisz uprawianych w systemie ekologicznym oraz w produktach spożywczych wytworzonych z orkisz.

Materiałem biologicznym były ziarniaki pszenicy orkisz, płaskurki i samopszy. Ziar-
no orkisz pochodziło z indywidualnych gospodarstw z okolicy Brodnicy ze zbiorów w 2007 i 2008 roku oraz z kolekcji odmian doświadczalnego gospodarstwa ekologicznego należącego do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, oddział w Radomiu ze zbiorów z 2008 roku. Próbkę ziarna pozostałych zbóż tj. płaskurki i samopszy pochodziły wyłącznie z Centrum Doradztwa Rolniczego w Radomiu ze zbiorów z 2008 roku. Analizę mikotoksyn przeprowadzono łącznie w 65 próbkach ziarna. W badaniach uwzględniono także 13 artykułów spożywczych z pszenicy orkisz. Były one nabyte w grudniu roku 2008 w sklepach z ekologiczną żywnością. Badania przeprowadzono za pomocą immunoenzymatycznej bezpośredniej, konkurencyjnej metody ELISA. W analizach użyto szybkie ilościowe testy na obecność: aflatoksyn, ochratoksyny A, deoksyniwalenolu, toksyny T-2 oraz zearalenonu.

Przeprowadzone badania pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków. Najczęściej wykrywaną mikotoksyną w orkisz, płaskurce i samopszy był deoksyniwalenol. Duży, bo 61 % udział odmian orkisz wolnych od mikotoksyn i niski poziom mikotoksyn fuzaryjnych w zanieczyszczonych odmianach świadczy o niskiej podatności tego zboża na porażenie przez grzyby z rodzaju *Fusarium*. Koncentracja wykrytych mikotoksyn w ziarnie badanych zbóż była różna w zależności od analizowanej odmiany, miejsca oraz roku pochodzenia ziarna na co poza czynnikami odmianowymi mogły mieć wpływ warunki pogody i przechowywania. Stężenie wykrytych mikotoksyn w ziarniakach orkisz, płaskurki i samopszy w żadnym przypadku nie przekroczyło dopuszczalnych limitów zawartych w przepisach.

W 15 % produktów z orkisz wykryto zearalenon i ochratoksynę A w koncentracji przekraczającej dopuszczalny jej poziom w artykułach konsumpcyjnych. Większość produktów orkiszowych spełniała obowiązujące wymagania dotyczące zanieczyszczenia mikotoksynami.

Wykorzystana w badaniach metoda ELISA okazała się bardzo przydatna do oznaczania mikotoksyn w analizowanym zbożu i produktach orkiszowych.

Pani Iwona Buława absolwentka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obroniła pracę magisterską pt. „Wykorzystanie metody ELISA do wykrywania mikotoksyn w owsie i jęczmieniu jarym oraz w ich produktach”, pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Ewy Solarskiej. Praca Pani Iwony zajęła II miejsce w kategorii prac magisterskich w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności w roku 2009.

Celem badań pracy było określenie zawartości mikotoksyn przy użyciu bezpośredniej konkurencyjnej metody ELISA, w ziarniakach ekologicznych i konwencjonalnych odmian zbóż jarych jęczmienia i owsa oraz w produktach z tych zbóż. Materiał biologiczny do badań stanowiły ziarniaki wybranych odmian owsa i jęczmienia jarego uprawianych w ekologicznych i konwencjonalnych systemach produkcji w sezonie 2008, jak również produkty spożywcze z tych zbóż, pochodzące z różnych konwencjonalnych oraz ekologicznych zakładów przetwórczych, zakupione w placówkach handlowych na terenie województwa lubelskiego.

Badania przeprowadzono za pomocą immunoenzymatycznej bezpośredniej, konkurencyjnej metody ELISA. W analizach użyto szybkie ilościowe testy na obecność: aflatoksyn, ochratoksyny A, deoksynivalenolu, toksyny T-2 oraz zearalenonu.

Na podstawie przeprowadzonych analiz okazało się, że deoksynivalenol był najczęściej występującą mikotoksyną w ziarniakach badanych odmian owsa i jęczmienia jarego, przy czym wszystkie odmiany owsa ekologicznego oraz 75 % konwencjonalnego były zanieczyszczone DON, natomiast około 40 % odmian jęczmienia jarego zarówno konwencjonalnych i ekologicznych było zanieczyszczone tą toksyną.

Badania pokazały również, że odmiana zboża miała wpływ na występowanie i ilość kumulowanych mikotoksyn. Te same odmiany owsa i jęczmienia jarego uprawiane w ekologicznym i konwencjonalnym systemach produkcji nie różniły się znacząco pod względem zawartości mikotoksyn. Wśród szerokiego spektrum badanych odmian owsa i jęczmienia jarego wystąpiły odmiany całkowicie wolne od mikotoksyn. Z doświadczeń wynikało także, że ziarniaki oraz produkty owsiane były częściej zanieczyszczone mikotoksynami niż ziarniaki i produkty jęczmiennie. Powszechne występowanie ochratoksyny A w badanych produktach owsianych i jęczmiennych świadczy o niewłaściwym przechowywaniu zarówno ziarna tych zbóż jak i ich produktów. Duży udział badanych produktów owsianych oraz jęczmiennych pochodzących z punktów sprzedaży detalicznej przekraczał maksymalne dopuszczalne poziomy ochratoksyny A, a tylko w nieznacznym udziale produktów przekroczona była zawartość zearalenonu. Produkty ekologiczne znajdujące się na rynku były zanieczyszczone przez węższe spektrum mikotoksyn niż produkty konwencjonalne.

Analizując powyższe wnioski można stwierdzić, że zalecenia do uprawy w obu systemach produkcji odmian owsa i jęczmienia jarego o najmniejszej zdolności akumulacji mikotoksyn oraz prowadzenie rutynowych analiz zawartości mikotoksyn w ziarnie tych zbóż pozwoli poprawić bezpieczeństwo zdrowotne tych cennych zbóż w produkcji żywności ekologicznej i funkcjonalnej.

Pani dr inż. Iwona Fostiak

Pani Iwona Fostiak absolwentka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu obroniła pracę doktorancką pt.: „Czynniki warunkujące liczebność entomofauny na plantacjach ziemniaka oraz pszenicy w gospodarstwach konwencjonalnych i ekologicznych” w Katedrze Ochrony Roślin, pod kierunkiem dr hab. Marii Kelm, prof. nadzw. Praca Pani Iwony zajęła I miejsce w kategorii prac doktoranckich w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorancką w zakresie polityki jakości żywności w roku 2009.

Celem przeprowadzonych badań było porównanie nasilenia szkodliwej entomofauny w konwencjonalnych i ekologicznych uprawach ziemniaka oraz pszenicy ozimej. Realizacja tych badań służyła ustaleniu, w jakim stopniu czynniki abiotyczne, tzn. warunki pogody oraz zabiegi ochronne, jak i biotyczne, szczególnie jakość pokarmu oraz wrogowie naturalni szkodników, wpływają na regulację liczebności fitofagów o największym znaczeniu gospodarczym - stonki ziemniaczanej i mszyc.

Badania polowe przeprowadzone zostały w latach 2002 – 2005 w trzech miejscowościach na terenie województwa opolskiego. Plantacje, na których wykonywano obserwacje entomofaunistyczne były zlokalizowane na Nizinie Śląskiej w Myśliborzycach k/Brzegu i Prószkowie k/Opola oraz na Przedgórzu Sudeckim w Ligocie Bialskiej k/Prudnika. Odległość pomiędzy miejscowościami gdzie zlokalizowano badania wynosiła w linii prostej, ok. 70 km. W każdej miejscowości wybrano po 2 gospodarstwa: jedno konwencjonalne oraz jedno ekologiczne.

Obserwacje entomofaunistyczne w uprawach ziemniaka oraz pszenicy ozimej prowadzono raz w tygodniu, metodą analiz losowych. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań wyciągnięto m.in. następujące wnioski. Czynnikiem najsilniej determinującym nasilenie występowania roślinożerne entomofauny w uprawach ziemniaków i pszenicy jest przebieg pogody.

Na rozrodność stonki ziemniaczanej korzystnie oddziałują wysokie opady w lipcu. Podtrzymują one dobrą kondycję roślin, pozwalając chrzęszczom wydłużyć okres licznego składania jaj do końca sierpnia. Opryskiwanie serwatką naci ziemniaków w uprawach ekologicznych również bardzo silnie zwiększa płodność chrzęszczy. O wyższej rozrodności stonki ziemniaczanej w ekologicznych uprawach ziemniaków decydują lepsze warunki pokarmowe. Jednakże większa rozrodność stonki nie powoduje wzrostu zagrożenia, dzięki znacznie silniejszej aniżeli w uprawach konwencjonalnych redukcji stadiów larwalnych.

Preparaty chemiczne stosowane w uprawach konwencjonalnych, niemal całkowicie eliminują z tych upraw żyjące na roślinach owady drapieżne. W uprawach tych głównie występują zdolne do przelotów chrzęszcze biedronek. Na plantacjach ekologicznych najbardziej niebezpieczne dla ASD jest stosowanie wapna gaszonego a najbezpieczniejszym zabiegiem ochronnym okazało się stosowanie gnojówki z pokrzywy i kurzego obornika. W lata sprzyjające licznemu występowaniu stonki ziemniaczanej i mszyc, różnice w ich nasileniu pomiędzy uprawami konwencjonalnymi i ekologicznymi są znikome. Największe różnice występują w latach ich najslabszego rozmnożenia, gdy gatunki te nie mają większego znaczenia gospodarczego.

Pani mgr Justyna Wieczyńska

Pani Justyna Wieczyńska absolwentka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie obroniła pracę magisterską pt.: „Środowiskowe uwarunkowania mikotoksyn w pszenicy z uprawy ekologicznej i konwencjonalnej” w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, pod kierunkiem dr Piotra Ochodzkiego.

Praca Pani Justyny Wieczyńskiej zajęła **I miejsce** w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorską w zakresie polityki jakości żywności w roku 2010.

Pani Justyna Wieczyńska ukończyła studia inżynierskie na kierunku Ochrona Środowiska w marcu 2009 r. Podczas studiów I stopnia spędziła sześć miesięcy na Swedish University of Life Science w Uppsali w Szwecji. To tam zainteresowała się produkcją ekologiczną, gdyż w krajach skandynawskich przykłada się niezwykle dużą wagę do jakości spożywanych produktów. Również ochrona środowiska jest niezwykle ważnym aspektem życia codziennego, dlatego też rolnictwo ekologiczne jest tam szczególnie rozpowszechnione.

W związku z tym, że rolnictwo ekologiczne wciąż budzi wiele kontrowersji postanowiła zająć się oceną bezpieczeństwa żywności ekologicznej pod względem zawartości mikotoksyn i ich wpływu na środowisko i zdrowie człowieka, a także określeniem możliwości zwalczania lub redukowania mikotoksyn ze środowiska. W tym celu dokonała szczegółowego przeglądu literatury i na tej podstawie przygotowała pracę pt. „Mikotoksyny – ocena bezpieczeństwa żywności ekologicznej” pod nadzorem Pani prof. Ewy Rembiałkowskiej z Katedry Żywności Funkcjonalnej i Towaroznawstwa (Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW).

Coraz więcej uwagi poświęca się substancjom szkodliwym obecnym w żywności, w tym mikotoksynom, które są produktami przemiany materii grzybów rozwijających się często na wielu produktach rolnych oraz przetworzonych. Mogą one być przyczyną drobnych zatruć, a w przypadku długiego okresu ich oddziaływania na organizm ludzki również nowotworów. Zakaz stosowania fungicydów w rolnictwie ekologicznym sugeruje występowanie większej ilości grzybów w tym sektorze rolnictwa, a co za tym idzie wzrost zanieczyszczenia produktów ekologicznych szkodliwymi mikotoksynami. Jednak badania europejskie wykazują, iż zanieczyszczenie to jest porównywalne z ilością tych toksyn w produktach konwencjonalnych, a w niektórych przypadkach nawet mniejsze. Rozwój mikotoksyn zależy od metody produkcji (ekologiczna, konwencjonalna), sposobu przetwarzania, transportowania i przechowywania produktów, oraz od warunków klimatyczno – pogodowych (temperatura, wilgotność).

W związku z tym, że nadal nie ma zbyt dużo badań dotyczących mikotoksyn w surowcach i produktach z rolnictwa ekologicznego pani Justyna Wieczyńska postanowiła kontynuować już rozpoczętą pracę i podczas studiów drugiego stopnia wykonać takie badania.

W połowie studiów magisterskich wyjechała na trzymiesięczne praktyki z programu Erasmus do Hiszpanii na Universidad Politécnica de Madrid, gdzie miała okazję pracować przy projektach związanych z rolnictwem ekologicznym. Brała udział w organizacji wizyt edukacyjnych na polu ekologicznym podczas „Tygodnia Nauki” oraz miała możliwość uczestniczenia w międzynarodowej konferencji na temat rolnictwa ekologicznego (II Conferencia Internacional sobre Agricultura Ecológica y Financiación, Madryt). Zdobyła również duże doświadczenie praktyczne, gdyż uczestniczyła w prowadzeniu eksperymentalnego pola ekologicznego należącego do uczelni.

Po powrocie zajęła się badaniami do przygotowywanej pracy magisterskiej, które wykonała w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie k. Warszawy pod nadzorem Pana dr Piotra Ochodzkiego. Do badań wykorzystano zboża ozime, w których analizowano zawartości wybranych mikotoksyn fuzaryjnych w ziarnie różnych gatunków pszenicy z produkcji ekologicznej i konwencjonalnej.

Do badań zostały wybrane głównie pszenice ozime jako zboża najczęściej spożywane w Polsce. Należy zauważyć, iż duży wpływ na zawartość mikotoksyn mają nie tylko uwarunkowania środowiskowe, ale też odpowiednio dobrane, odporne odmiany.

Wyniki pracy są zbieżne z innymi badaniami prowadzonymi w tym czasie na terenie Polski i Unii Europejskiej i pokazują, że zboża ozime z uprawy ekologicznej zawierają znacznie mniejszą zawartość wybranych mikotoksyn.

Pan mgr Paweł Kazimierz Grzelak

Pan Paweł Grzelak absolwent Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie obronił pracę magisterską pt.: „Ocena ekonomiczno-rynkowych efektów wsparcia finansowego rolnictwa ekologicznego w Polsce” w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw, pod kierunkiem dr inż. Mariusza Maciejczaka.

Praca Pana Pawła Grzelaka zajęła **II miejsce** w Konkursie na najlepszą pracę magisterską/doktorską w zakresie polityki jakości żywności w roku 2010.

Paweł Kazimierz Grzelak ukończył studia magisterskie na kierunku Ekonomia na Wydziale Nauk Ekonomicznych w 2009 roku. Odbił także roczne studia w ramach programu Erasmus na Uniwersytecie Rolniczym w Gandawie w Belgii. Od 2010 roku jest studentem dwuletnich studiów magisterskich (double degree) w zakresie „Rural Development and Agricultural Economics”, w ramach programu ATLANTIS, których dwa semestry odbywają się w Europie, natomiast kolejne dwa w USA. Swoje zainteresowania naukowe skupia na zagadnieniach ekonomiki rolnictwa, zrównoważonego

rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich oraz polityki rolnej.

Znaczenie rolnictwa ekologicznego na świecie stale się zwiększa. Szczególnie w Unii Europejskiej, gdzie rolnictwo ekologiczne wpisuje się w kierunek reform Wspólnej Polityki Rolnej, która na priorytetowej pozycji stawia obecnie zrównoważenie celów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych. Od momentu wprowadzenia dotacji ekologicznych, rolnictwo ekologiczne zdobywa coraz większą popularność w Polsce oraz innych krajach Unii Europejskiej.

W pracy magisterskiej przedstawiono ocenę ekonomiczno-rynkowych efektów wprowadzenia systemu wsparcia finansowego rolnictwa ekologicznego w Polsce. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej systematycznie rośnie liczba gospodarstw ekologicznych, jednakże wzrost ten nie przekłada się w tym samym stopniu na rozwój rynku produktów ekologicznych. W badaniu przeprowadzonym w pracy potwierdzono, iż system wsparcia finansowego rolnictwa ekologicznego w Polsce wpływa pozytywnie na wyniki ekonomiczne gospodarstw, a udział dopłat z tytułu gospodarowania metodą ekologiczną wynosi ogółem od 20 do 37% w dochodzie gospodarstwa. Jednak z drugiej strony system ten ma negatywny wpływ na rozwój rynku produktów ekologicznych w Polsce, gdyż nie daje rolnikom ekologicznym dostatecznej motywacji do kierowania produkcji na rynek. Tym samym system wsparcia finansowego rolnictwa ekologicznego w Polsce powoduje brak powiązania produkcji z rynkiem.

Wyniki badań sugerują zmianę grupy docelowej dla dotacji ekologicznych. Dotacje powinny zostać skierowane w stronę ekologicznych gospodarstw towarowych, czyli produkujących na rynek, przy jednoczesnym zmniejszeniu wsparcia dla gospodarstw, które nie sprzedają swoich towarów na rynek, lub sprzedają je jako konwencjonalne. Zmiany te stawiają jednak pod znakiem zapytania przyszłość małych gospodarstw ekologicznych, które nie zawsze są w stanie efektywnie konkurować na rynku produktów ekologicznych w Polsce. Jako, że wywierają korzystny wpływ nie tylko na środowisko naturalne, ale także na zachowanie rodzinnego charakteru europejskiego rolnictwa, Unia Europejska powinna bardzo ostrożnie wprowadzać planowane reformy. Pierwsze z nich mogą nastąpić już po roku 2013, gdyż właśnie do tego czasu obowiązywać będzie uchwalona w 2005 roku Nowa Perspektywa Finansowa 2007-2013, a tym samym ustalenia dotyczące budżetu Unii Europejskiej przeznaczonego na Wspólną Politykę Rolną. Zmiana grupy docelowej dla dotacji ekologicznych będzie skutkować zwiększeniem podaży produktów na rynku żywności ekologicznej oraz jego stabilizacją. Dzięki temu, produkty ekologiczne będą charakteryzowały się lepszą dostępnością, co przy skutecznej promocji, zwiększy popyt na żywność ekologiczną i zapewni trwałą oraz zrównoważony rozwój sektora ekologicznego.

„Konkurs na najlepszy projekt/inicjatywę mającą na celu promocję regionu za pomocą produktu regionalnego lub tradycyjnego”

Została rozstrzygnięta II edycja Konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyłoniono najlepsze projekty związane z produktami regionalnymi i tradycyjnymi, opracowane przez Lokalne Grupy Działania wybrane do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Warunkiem uczestnictwa w konkursie było przedstawienie realizowanych działań mających na celu promocję regionu za pomocą produktu regionalnego lub tradycyjnego oraz prowadzenie działań na rzecz dostępu do rynku produktów regionalnych lub tradycyjnych objętych projektem, czy inicjatywą.

Do udziału w konkursie kwalifikowały się projekty związane z produktami regionalnymi lub tradycyjnymi:

- **uczestniczącymi lub ubiegającymi się o rejestrację w systemie Chronionych Nazw Pochodzenia, Chronionych Oznaczeń Geograficznych albo Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności:**

Chroniona Nazwa Pochodzenia oznacza nazwę produktu pochodzącego z określonego regionu, miejsca lub kraju. Jakość lub cechy charakterystyczne tego produktu są wynikiem oddziaływania środowiska geograficznego, na które składają się zarówno czynniki naturalne, jak i ludzkie. Chroniona Nazwa Pochodzenia odnosi się do obszaru geograficznego, na którym odbywają się wszystkie etapy produkcji danego wyrobu.

Chronione Oznaczenie Geograficzne oznacza nazwę produktu pochodzącego z określonego regionu, miejsca lub kraju, którego jakość, renoma lub inne cechy charakterystyczne są wynikiem danego pochodzenia geograficznego. Chronione Oznaczenie Geograficzne odnosi się do obszaru geograficznego, na którym odbywa się co najmniej jeden z etapów produkcji danego wyrobu.

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność oznacza produkt, który posiada specyficzny charakter odróżniający go od podobnych produktów należących do tej samej kategorii oraz udokumentowaną co najmniej 25-letnią tradycję i historię jego wytwarzania. Nazwa produktu powinna być sama w sobie specyficzna albo odnosić się do specyficznych cech produktu.

- **wpisanymi na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi obejmującą produkty rolne, środki spożywcze i napoje spirytusowe:**
 - których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych, tzn. wykorzystywanych od co najmniej 25 lat, metod produkcji,
 - które są elementem dziedzictwa kulturowego regionu, w którym są wytwarzane oraz
 - które stanowią element tożsamości społeczności lokalnej.

- **uczestniczącymi w krajowym systemie jakości żywności „Jakość Tradycja” opracowanym przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego oraz Związek województw Rzeczypospolitej Polskiej, charakteryzujące się:**
 - tradycyjnym składem lub tradycyjnym sposobem wytwarzania,
 - szczególną jakością wynikającą z ich tradycyjnego charakteru lub wyrażającą ich tradycyjny charakter,
 - szczególną jakością lub reputacją odróżniającą je od produktów należących do tej samej kategorii.

Produkty produkcji podstawowej uczestniczące w systemie „Jakość Tradycja” powinny dodatkowo być wytworzone z tradycyjnych ras zwierząt lub tradycyjnych odmian roślin. Za tradycyjne rasy i odmiany uważa się te, które użytkowano przed 1956 r. Ponadto, za tradycyjny uważa się produkt, który posiada co najmniej 50-letnią historię wytwarzania.

Konkurs został przeprowadzany jednoetapowo na terytorium 16 województw Rzeczypospolitej Polskiej. W wyniku rozstrzygnięcia przyznano trzy nagrody. Do udziału w konkursie zgłosiło się 9 Lokalnych Grup Działania.

Laureat I miejsca - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Kraina Św. Anny zgłosiła do udziału w konkursie projekt polegający na realizacji I Wojewódzkiego Konkursu Wypieku Kołocza Śląskiego. Jest to kontynuacja przedsięwzięcia, którego pierwsza edycja została zrealizowana z sukcesem na obszarze jednego powiatu. Zachęciło to organizatorów do rozszerzenia zasięgu przedsięwzięcia. Konkurs został zrealizowany w celu promocji kołocza śląskiego, który ubiega się o rejestrację jako Chronione Oznaczenie Geograficzne przez Komisję Europejską. Do konkursu stanęło 9 drużyn gospodyń z różnych stron województwa opolskiego, a efekty ich pracy ocenili jurorzy z Konsorcjum Producentów Kołocza Śląskiego.

Laureat II miejsca - Lokalna Grupa Działania na Rzecz Rozwoju Gmin Powiatu Lubelskiego „Kraina wokół Lublina” przedłożyła do oceny przedsięwzięcie pn. „Sztuka kulinarna Krainy wokół Lublina”. W ramach tego przedsięwzięcia wydano folder „Bogactwo Krainy wokół Lublina”, w którym zaprezentowano kuchnię regionu, jak również rękodzielnictwo. Zorganizowano również konkurs kulinarny na najsmaczniejszy produkt regionalny. Celem tych działań jest z aktywizowanie lokalnej społeczności do promowania produktów, które są bardzo popularne w regionie, ale sporadycznie prezentowane poza jego granicami.

Laureat III miejsca - Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” zgłosiła do konkursu cykl imprez promujących walory przyrodnicze i kulturowe, w tym żywność lokalną, pn. „Dni Karpi w Dolinie Baryczy”. Projekt ten obejmuje blisko 25 imprez organizowanych corocznie o różnej tematyce i specyfice, których wspólnymi cechami jest promocja przyrody, aktywnej przyjaznej środowisku turystyki oraz produktów lokalnych, z których najważniejszy jest karp milicki.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Siedlisko” organizuje corocznie od 2007 r. imprezę ludową pn. „Lasowiackie Zimioki”, podczas którego organizowana jest inscenizacja wykopków. Elementem widowiska jest również degustacja dań wykonanych z ziemniaków, w tym kapusty ziemniaczanej przygotowywanej zgodnie z tradycyjną recepturą, oraz innych dań regionalnych takich jak m.in. kacapoły, pierogi i pączki ziemniaczane. W 2008 r. wydano książkę pt. „Smaki tradycji. Kulinarne dziedzictwo Gminy Kolbuszowa”, a w 2010 r. kalendarz ścienny przedstawiający produkty tradycyjne regionu.

Stowarzyszenie „Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania” jest laureatem I edycji Konkursu. W dalszym ciągu jest współorganizatorem Ogólnopolskiego Festiwalu Paszтетników w Ostrzeszowie, który w 2010 r. został rozszerzony o „Konkurs na Najlepszą Nalewkę Powiatu Ostrzeszowskiego”. Wynika to z silnych tradycji nalewkarских regionu. Inną inicjatywą Stowarzyszenia jest przygotowanie wydawnictwa jubileuszowego „750 lat ostrzeszowskich tradycji kulinarnych” na podstawie przepisów nadesłanych przez mieszkańców regionu. Celem przedsięwzięcia jest popularyzowanie

tradycyjnych potraw, zachowanie od zapomnienia unikatowych potraw z rodzinnych domów, pielęgnowanie i przekazywanie tradycji rodzinnych oraz zachęta do samodzielnego gotowania i wzbogacenia domowej oferty kulinarnej.

Buska Lokalna Grupa Działania „Słoneczny Lider” zgłosiła do konkursu projekt „Faworytka promuje gminę Busko-Zdrój”, w ramach którego realizowane są działania propagujące produkty regionalne i tradycyjne. W ramach przedmiotowego projektu utworzono stronę internetową wskazującą lokalizację produktów regionalnych i tradycyjnych, wraz z praktycznym przewodnikiem o tym gdzie można ich skosztować. Seria artykułów na ten temat została opublikowana również w lokalnej prasie. Ponadto ogłoszono konkursy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych na najlepszą prezentację i opracowanie kartki pocztowej mających na celu promocję gminy Busko-Zdrój za pomocą produktu regionalnego i tradycyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem truskawki buskiej faworytki.

Stowarzyszenie Dolina Karpia jest organizatorem Święta Karpia, będącym elementem cyklu imprez kulinarno-artystycznych Festiwalu Doliny Karpia. Celem Święta jest promocja regionu turystycznego jakim jest Dolina Karpia za pomocą karpia zatorskiego wpisanego na Listę Produktów Tradycyjnych i ubiegającego się o rejestrację jako Chroniona Nazwa Pochodzenia przez Komisję Europejską. Podczas Święta serwowane są potrawy z karpia przyrządzane na różne sposoby. Finałem Festiwalu są „Wielkie Żniwa Karpiove”, podczas których mają miejsce pokazowe odłowy karpiove, wystawa ryb i zawody wędkarskie. Organizowane są także: szkółka wędkarska, sprzedaż żywych ryb oraz stoiska kulinarne z karpem.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wrzosowa Kraina” organizuje od trzech lat konkurs na Najlepszy Produkt Lokalny Wrzosowej Krainy. Celem konkursu jest wyłonienie produktów lokalnych związanych z Wrzosową Krainą, które charakteryzują się szczególnymi cechami jakie zawdzięczają specyficznym warunkom glebowym i klimatycznym, regionu z którego pochodzą. W przypadku gdy zwycięskie produkty spełniają warunki wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych, wnioski o ich rejestrację przekazywane są do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Raby” promowała region za pomocą chleba żarnowego z Łomnej, produktu wpisanego na Listę Produktów Tradycyjnych. Podczas „Święta Ziemi Wiśnickiej” zorganizowano degustację chleba żarnowego ze smalcem w asyście kobiet z lokalnego Domu Seniora w strojach ludowych. Prezentowany był również chleb jurajski i kołacz jurajski.

NOTATKI

NOTATKI

NOTATKI